

СҰРАҚ КІТАПШАСЫ

НҰСҚА 31728

11 СЫНЫП

Аты-жөні _____

Қала (Облыс) _____

Аудан _____

Мектеп _____ Сынып _____

Оқушының қолы _____

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ
ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ
ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ
МАТЕМАТИКА
ФИЗИКА
ХИМИЯ
БИОЛОГИЯ
ГЕОГРАФИЯ
ТАРИХ
АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚ.
ТІЛ МЕН ӘДЕБИЕТ
АҒЫЛШЫН ТІЛІ

Подготовка к ЕНТ/КТА
ҰБТ/ТҚТ-ға дайындық
интерактивті тренинг

2017

Тесттердің жаңа форматтары қосылған (8-ден 1,2,3)
Включены новые форматы тестов (1,2,3 из 8)

«Математикалық сауаттылық»,
«Оқу сауаттылығы», сондай-ақ бейіндік пәндері
«Математическая грамотность»,
«Грамотность чтения», а также профильные предметы

Бірнеше құрылғыда пайдалануға болады
Можно использовать на нескольких устройствах

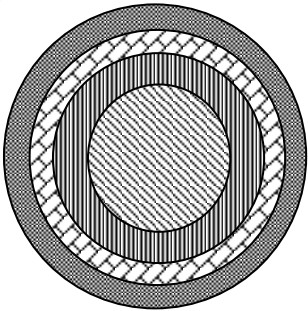

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ

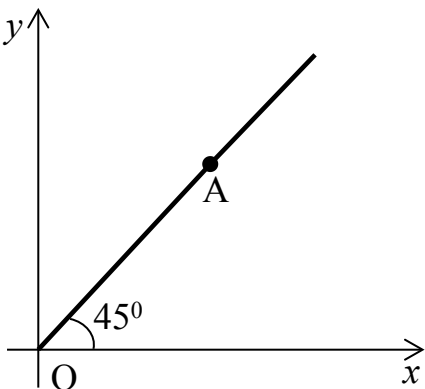
1. Үш қорапта сәйкесінше 20, 25 және 27 кәмпит бар. Қораптардағы кәмпиттер саны бірдей болу үшін бірінен алып, екіншісіне салатын кәмпиттердің минималды санын z деп алынған. Кестедегі өлшемдерді салыстырып, дұрыс тұжырымды табыңыз:

z	5
-----	---

- A) өлшемдер өзара тең
 B) сол жақтағы өлшем оң жақтағы саннан 1-ге артық
 C) сол жақтағы өлшем үлкен
 D) өлшемдерді салыстыру мүмкін
 E) оң жақтағы сан үлкен
2. Центрлері ортақ 4 түрлі дөңгелек берілген. Егер дөңгелектер саны 100-ге дейін жалғастырылса, ең үлкен дөңгелек ауданы ең кіші дөңгелектің ауданынан неше есе үлкен екенін анықтаңыз.

- A) 15
 B) 4
 C) 5
 D) 20
 E) 10
3. 2 метрлік бір қоршаудың құны 50 теңге тұрады, ал 3 метрлік бір қоршаудың құны 70 теңге тұрады. 20 м жерді қоршау үшін 2 метрлік, 3 метрлік қоршаулардың қайсысын пайдаланған тиімді?
- A) 6-3 метрлік және 1-2 метрлік
 B) 10-2 метрлік 6-2 метрлік
 C) 2-3 метрлік 4-2 метрлік
 D) 4-3 метрлік 4-2 метрлік
 E) 2-3 метрлік 7-2 метрлік
4. А нүктесі орналасқан түзуді сағат тіліне қарсы бағытта О нүктесінен 90° –қа айналдырды.

Кестедегі мәліметтерді салыстырыңыз:

А нүктесінің айналдырғанға дейінгі у координатасы	А нүктесінің айналдырғаннан кейінгі у координатасы
---	--

- A) сол жақтағы өлшем көп
- B) оң жақтағы өлшем көп
- C) екі өлшем бірдей
- D) анықтау мүмкін емес
- E) өлшемдер қарама-қарсы сандар

5. Гүлжан мен Әнел 2 және 4 тесікті түймелерді жинады. Гүлжан Әнелден қарағанда 10 түймені артық жинады. Егер барлық түймелердің тесіктерінің саны 200 болса, түймелер саны қанша?

- A) 60
- B) 70
- C) 40
- D) 80
- E) 50

6. Бассейннің өлшемдері $12,5 \times 8 \times 3$. Орта есеппен адамның денесінің көлемі $0,066 \text{ м}^3$. Егер бассейнде 10 жүзуші жүзсе, олардың денелерінің көлемдері бассейн суының қанша пайызын құрайды?

- A) 0,66%
- B) 0,22%
- C) 0,022%
- D) 0,066%
- E) 0,88%

7. Қазақ, орыс, ағылшын, неміс және француз тілдерінің ішінен бір тілден осы тілдердің ішіндегі екінші бір басқа тілге аудару үшін қанша сөздік құрастыру қажет екенін анықтаңыз.

- A) 20
- B) 5
- C) 15
- D) 10
- E) 25

8. Суреттегі тіктөртбұрыштың ені 8 м, ұзындығы 5 м. x – ті анықтаңыз.

6м^2		x -?
6м^2	y	15м^2

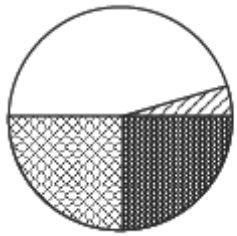
- A) 10 м^2
- B) 12 м^2
- C) 13 м^2
- D) 8 м^2
- E) 7 м^2

9. Дүкен мен үйдің арасы 900 м болады. Әкесінің адымы баласының адымынан 25 см артық болғандықтан, ол үйден дүкенге дейін баласынан 600 адым кем аттайды. Баласы дүкенге дейін неше адым аттайтынын анықтаңыз.

- A) 1600
- B) 2000

- C) 2500
D) 1800
E) 1500

10. Кітапхана қорындағы шетелдік және қазақстандық авторлардың әдеби және ғылыми кітаптары туралы мәлімет төмендегі диаграммада көрсетілген. Егер кітапханада 800 кітап болса, шамамен кітапханада ғылыми кітаптардың саны қанша?

- Шетел авторларының әдеби кітаптары
Қазақстандық авторларының әдеби кітаптары
Шетел авторларының ғылыми кітаптары
Қазақстандық авторларының ғылыми кітаптары

- A) 400
B) 570
C) 300
D) 600
E) 200

11. $3^{2003} + 3^{2004} + 3^{2006}$ өрнегін 31-ге бөлгенде қанша шығады:

- A) 3^{2002}
B) 3^{2006}
C) 3^{2004}
D) 3^{2005}
E) 3^{2003}

12. Бір таблетканың салмағы 20 мг және 11 % белсенді заттан тұрады. Тәулігіне 6 айлық балаға дәрігер әр килограмға 1,32 мг белсенді зат жазып берді. Салмағы 5 кг болатын 4 айлық балаға қанша таблетка беру керек?

- A) 1
B) 2
C) 3
D) 4
E) 5

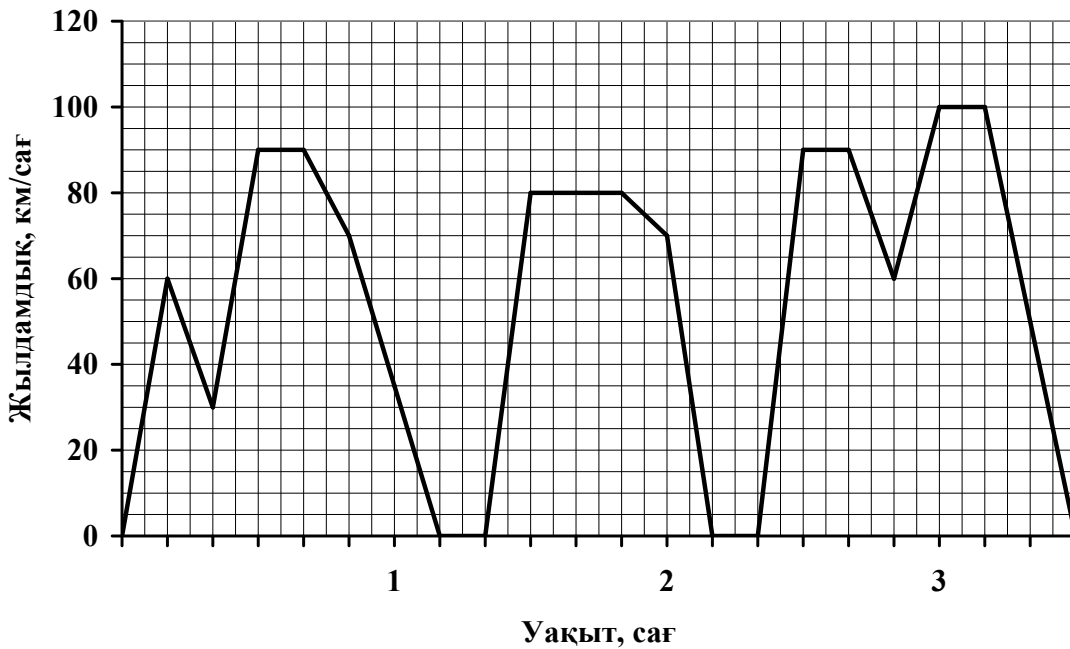
13. Абылай, Бекзат, Санжар, Дархан (қысқаша А, Б, С, Д) аулаған балықтарын өлшеп еді, былай болды:

- Д С-ға қарағанда көп аулады.
- А мен Б бірігіп С мен Д-ға қарағанда көп аулады.
- Ал А мен Д бірігіп Б мен С-ға қарағанда аз аулады.

Өлшеу нәтижесін кему ретімен көрсет.

- A) Д, Б, С, А
B) А, С, Д, Б
C) С, Б, Д, А
D) Б, С, Д, А
E) Б, Д, С, А

14. Суретте қалааралық автобустың жылдамдығының өзгеруі кескінделген. Автобус жолда барлығы қанша уақыт тоқтап тұрғанын анықтаңыз.

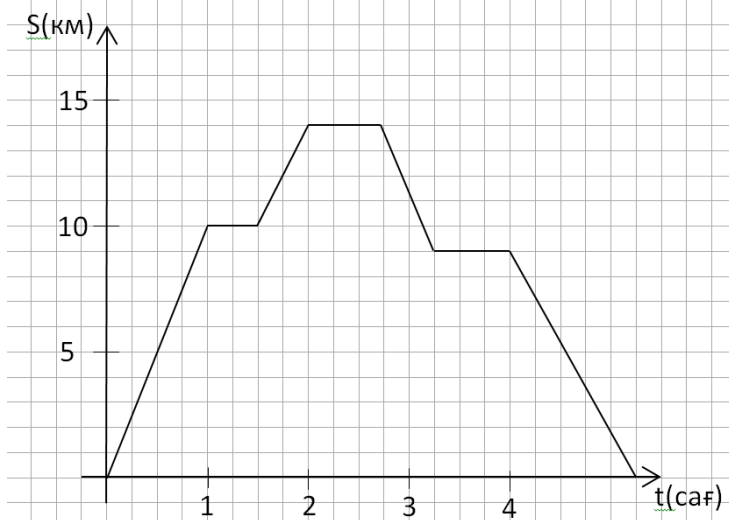

- A) 10 мин
- B) 70 мин
- C) 35 мин
- D) 20 мин
- E) 40 мин

15. Әжесі мен немересінің жастарының қосындысы 65-ке тең. Әжесі қанша жаста болса, немересі сонша айда екені белгілі, әжесі мен немересінің жасын табыңыз.

- A) 60 және 5
- B) 58 және 7
- C) 62 және 3
- D) 63 және 2
- E) 55 және 10

16. Суреттегі графикте велосипедшінің жүрген жолы кескінделген. Велосипедшінің барлығы неше сағат тоқтап тұрғанын анықтаңыз.

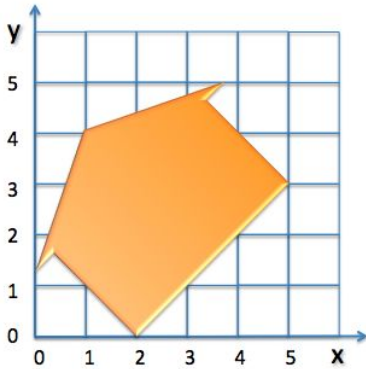
- A) жарты сағат
- B) 1,5 сағ
- C) 1 сағ
- D) 1,25 сағ
- E) 2 сағат

17. Үш дос Әуез, Ернар және Мырза бір сыныпта оқиды. Олардың біреуі

мектептен үйіне автобуспен, біреуі – машинамен және біреуі троллейбуспен қатынайды. Бір күні сабақтан соң Әуезді досы аялдамасына дейін шығарып салды. Қастарынан троллейбус өтіп бара жатқанда, үшінші досы терезеден «Ернар, сен дәптерінді ұмытып кетіпсің» – деп айқайлайды. Кім үйіне немен барады?

- A) Әуез, Мырза -автобуспен, Ернар-машинамен.
- B) Ернар-автобуспен, Әуез-машинамен, Мырза-троллейбуспен.
- C) Әуез-автобуспен, Мырза-машинамен, Ернар-троллейбуспен.
- D) Әуез, Ернар-автобуспен, Мырза-троллейбуспен.
- E) Әуез-автобуспен, Ернар-машинамен, Мырза-троллейбуспен.

18. Суреттегі фигураның осьтік симметриясының теңдеуін анықтаңыз.

- A) $y=5-x$
- B) $y=4-x$
- C) $y=5+x$
- D) $y=4+x$
- E) $y=4x$

19. Торғайлар ұшып келіп ағаш бұтағына қонды. Бұтақ басына 1 торғайдан қонса, 4 торғай орынсыз қалады. Ал бір бұтаққа 2 торғайдан қонса, 4 бұтақ артық қалады. Сонда торғай нешеу, бұтақ нешеу?

- A) 16 торғай, 12 бұтақ
- B) 14 торғай, 10 бұтақ
- C) 15 торғай, 10 бұтақ
- D) 12 торғай, 8 бұтақ
- E) 16 торғай, 8 бұтақ

20. Үйге 6 пластик терезе орнату керек. Төменгі кестеде үш фирманың бағалары мен қызметтері көрсетілген. Ең арзан бағаға терезе орнатудың нұсқасын көрсетіңіз.

Фирма	Терезе бағасы (1 дана, тг.)	Қызмет бағасы (тг.)	Жеткізу (тг.)
A	22200	4000	800
B	19500	8000	тегін
C	20600	7000	тегін

- A) 138000 тг, А фирмасы
- B) 130600 тг, С фирмасы
- C) 125000 тг, В фирмасы
- D) 124000 тг, С фирмасы
- E) 113000 тг, А фирмасы

ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Сараң Сағат

Қай заманда өткені белгісіз, Сағат есімді үрерге иті, сығарға биті жоқ, сіңірі шыққан қу кедей болыпты. Ол бірде аштықтан көзі қарайып, басы ауған жаққа қаңғалақтап келе жатыпты. Әбден қалжырап, ұйқы мендеген байғұс сәл тынығып алайын деп бір құмайт жерге жантая кетіпті. Арқасына аяздай батқан жоқшылық ұйықтаса да қыр соңынан қалмаса керек. Түсінде де осы азаптан бас сауғалап, қашып келе жатса, алдынан сақалы белуарына түскен аппақ құдай қария шығады. Жарлының жолын кес-кестеп: – Оян! – депті. – Өзің жантайған құмайттың оң жағына қарай он қадам жүрсең, ескі жертөленің орны бар. Сол арадағы қираған ошақтың астын сынық сүйемдей қазсаң, Сүлеймен саудагердің былғары сақтияны табылар. Әмиянның аузын ашып-жапқан сайын ішінен бір теңгелік алтын ділдә аласың. Енді қалған өміріңе бұйырған несібе осы қанағат қылсаң, қарның тояды, - дейді де гайып болады. Жүрегі алып-ұшып, орнынан атып тұрған Сағат ұйықтаған жерінен оңға қарай он адым аттайды. Опырылған жертөленің оқпандай орнына кезігеді. Құлаған ошақтың орнын тырналап қазып жатып: — Осыдан шалдың айтқандары расқа шығып, бір ділдә тапсам – тойынып тамақ ішермін. Екі ділдә тапсам, дүние – ай, бала шағамның жүрегін жалғар едім. Егер үш ділдәге жетсе, әйеліме арнап көйлек сатып алар едім, - деп қиялдайды. Шалдың берген аяны айнымай келеді де, айтқан орыннан әмиян табылады. Бір ашса – бір ділдә, екі ашса – екі... Әмиянды жүз ашқанда, үйіліп жатқан ділдәларды көзімен жей отырып, Қарақұмның қақ ортасынан хан сарайындай күмбезді үй салуды армандайды. Қарнының ашқанын да, балаларын да, бұл дүниеде әйелінің бар екенін де ұмытады. Көзіне қызылды-жасылды дүние елестеген Сағат мың, он мың, жүз мың, ..., миллион рет ашамын дегенше, арада екі апта уақыт өтіпті. Өстіп отырғанда дүниеқоңыз сорлының жүрегі үзіліп, бұл дүниемен қош айтысқан деседі.

1. Сағат жолда ақша тапса бірінші қайда жұмсармын деп ойлады?

- A) тойып тамақ ішуге
- B) баласына
- C) әйеліне
- D) ата-анасына
- E) ауылына

2. Мәтіндегі негізгі түйінді ой:

- A) Сағаттың жомартығы
- B) Сағаттың балалары
- C) Сағаттың махаббаты
- D) Сағаттың ашкөздігі
- E) Сағаттың ауылы

3. Сағат әмиянды тапқан соң не істеді?

- A) тойып тамақ ішті
- B) бала-шағасына берді
- C) кедейлерге таратты
- D) бар ақшаға қанағаттанбады
- E) әйеліне берді

4. Сағат әмиянды жүз рет ашқанда қандай іспен айналысам деп армандайды?

- A) ауыл адамдарына көмек беруді
- B) Қарақұмға су тартқызуды
- C) жетім балаларға тамақ беруді
- D) Қарақұмда ат жарысын өткізуді
- E) Қарақұмға хан сарайындай үй салуды

5. Сағаттың түсінде қария не деп аян береді?

- A) тура жүрсең байлық табасың
- B) тауға барсаң, ағаштың түбінде қазына бар
- C) құлаған ошақты қазсаң, ақша табасың
- D) ауылға қайт, байлық бақшада
- E) ауылға жау келе жатыр

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Гүлге ұқсайтын көл

Әлемдегі ең әдемі су қоймаларының бірі АҚШ-тың ұлттық мұрасы – «Таң сұлуы» көлі. Ол Йеллоун саябағында орналасқан. Бұл жер өзінің ыстық бастауларымен жақсы танымал.

«Таң сұлуы» деген атауды естігенде таңданып қалғаныңызды түсініп отырмыз. Көл осынау ерекше атауды шырмауық тектес гүлге ұқсағандықтан иемденген. Көлдің гүлге қандай қатысы бар десеңіз, сырттай қарағанда көлдің бейнесі осы бір шырмауық гүлге ұқсас келеді. Бұл ерекшелікті 1883 жылы саябақ басқарушысы орынбасарының әйелі Макгоуэн ханым байқаған. Ол кезде су қоймасының түсі күлгін болып, шынында да осы гүлдің егізіндей көрінеді екен. Кездейсоқ айтылған осы атау 1899 жылы ресми түрде бекітіледі.

Өкінішке орай, бір ғасырдан астам уақыт ішінде көл адам танымастай болып өзгерді. Саябаққа келушілер оған әртүрлі қоқыстарды, тиындарды тастап ластайды, келе-келе көлдің көзі бітеліп қалады. «Таң сұлуының» қайта жандануына ізгі адамдар атсалысты. Соның нәтижесінде алуан түрлі микроағзалардың пайда болуынан көлдің түсі өзгерді. Саңырауқұлақтар мен балдырлар көлге жасыл рең берсе, енді бір жасушалар сарғыш түстің шығуына ықпал етеді. Онан басқа қызыл қоңыр, сары түстер де байқалады. Мұндай керемет көрініске таңданбау мүмкін емес!

Көлдің суы мөлдір, әрі таза. Бір қызығы, судың түсі ауа райына байланысты өзгеріп тұрады екен: көгілдір, күлгін, жасыл, сары, сарғыш, қызыл қоңыр түсті де көруге болады. Табиғат ана берген сұлулықты сақтап, болашаққа аманат етіп қалдыру, біздің басты мақсатымыз.

6. Көлдің аты неліктен «Таң сұлуы»?

- A) алыста жатқандықтан, таңда суы мөлдір болды
- B) шырмауық гүлге ұқсап таң нұрымен шуақ шашқан соң
- C) суы таңда суық болды, күнге ұқсады
- D) халық таңда су ішті, емдік қасиеті болды
- E) суы тұщы болды, жан-жағында орман болды

7. Көлдегі әсем көріністі алғаш байқаған:

- A) Макгоуэн
- B) Эдуард
- C) Михел

D) Макко

E) Хасе

8. «Таң сұлуы» көліне саңырауқұлақтар қандай рең берді?

A) қоңыр рең

B) жасыл рең

C) қызыл қоңыр рең

D) көк рең

E) сұр рең

9. Көлге «Таң сұлуы» деген ат ресми бекітілген жыл:

A) 1899

B) 1883

C) 1894

D) 1897

E) 1999

10. Мәтіндегі негізгі түйінді ой:

A) құстарды қорғау, аялау

B) Макгоуэнның басынан кешкені

C) табиғатты қорғау, аялау

D) өзендердің ластану қатері

E) көлге әр түрлі түс беретін бояулар төгу

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Камбала

Камбала – сүйекті балықтардың бір отряды. Денесінің үстіңгі жағы қарақошқыл дақты болып келеді, ал денесінің астыңғы жағы ақшыл түсті болады. Көпшілік түрлері теңіз түбінде бір бүйірлеп жатып тіршілік етуге бейімделген. Біраз түрі өрістеу кезінде өзендердің тұщы суларына өтеді. Камбаланың денесінің ұзындығы 6 см-ден 4,7 м-ге, ал салмағы бірнеше грамнан 300-330 кг- га дейін жетеді. Құрсақ жүзбеқанаттары көкірек жүзбеқанаттарының алдыңғы тұсында орналасқан.

Камбалалардың қазіргі кезде 7 тұқымдасқа бірігетін 500-ге жуық түрі барлық мұхиттарда кездеседі. Олар, әсіресе, Тынық мұхиттың тропиктік белдеуінде кең тараған. Камбала ұсақ шабақтармен және теңіз түбіндегі омыртқасыз жануарлармен қоректенеді. Көпшілік түрі теңіздің жағалауға жақын жерлеріне уылдырық шашады. Уылдырықтан шыққан ұсақ шабақтары жартылай мөлдір түсті және торсылдағы болады, бірақ өсе келе олардың бас сүйегі симметриялы құрылысын жоғалтып, көзі бір жағына ауысады.

Камбалалардың глосса және өзен камбаласы секілді түрлері Каспий және Арал теңіздеріне жерсіндірілген. Арал теңізіне жерсіндірілген камбала түрлері басқа камбала түрлерінен арқа жүзбеқанаттарының ұзына бойында бұдыр төмпешіктері және денесінде болатын жұлдыз тәрізді ұсақ қабыршықтары арқылы ажыратылады. Бұлардың денесінің ұзындығы 37 см, салмағы 930 г-дай. «Каттегаттан Арал теңізіне дейін» деген Халықаралық дат-қазақ біріккен жобасына сәйкес дат балықшылары Арал теңізіне келіп, камбала аулауға қажетті құрал-жабдықтар беріп, көмек көрсетуде. Қазақ балық шаруашылығы ғылыми-зерттеу институты мамандарының дерегі бойынша Арал теңізі бассейнде камбаланың 4400 түрі бар.

11. Камбала суда қалай тіршілік етеді?

- А) рифтерде мекендейді
 В) ірі балықтардың паразиті ретінде
 С) теңіз түбінде бір бүйірлеп жатады
 D) теңіздің үстінде жүзеді
 E) қосмекенділер сияқты
12. Камбала балығы ... кең тараған.
 А) Атлант мұхитының солтүстігінде
 В) Үнді мұхитының батыс жағалауында
 С) Тынық мұхиттың тропиктік белдеуінде
 D) Арал теңізі
 E) Тынық, Үнді мұхиттыңда
13. Арал теңізінде кездесетін камбаланың ұзындығы:
 А) 25 см
 В) 30 см
 С) 37 см
 D) 40 см
 E) 47 см
14. Камбаланың денесінің астыңғы бөлігі ... болып келеді.
 А) көкшіл
 В) сарғыш
 С) қызғылт
 D) ақшыл
 E) қаракөк
15. Арал теңізінде камбала балығының ... түрі бар.
 А) 5400
 В) 4400
 С) 4000
 D) 4500
 E) 6400

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Нағыз талант иесі

Бұл дерт Людвиг ван Бетховенге оның -даңқы шыққан кезде пайда болған еді. Ол атақты пианист әрі композитор болатын. Оның бойында күш-қайрат, шығармашылық ой ұшан-теңіз еді. Міне, нақ осы шақта музыкант үшін ең ауыр соққы – саңыраулық тап болды. Сөйтіп, тағдыр оны сынға салды. Дүниеден түңіліп мүлде торығу ма, әлде өмірге деген құштарлық, күш-жігер жеңе ме? Екі ұдай сезім арпалысы басталды.

Ақыр аяғы суреткердің ерік күші жеңіп шықты. Дәл осы кезде оның атақты «Қаһармандық симфониясы» дүниеге келді. Симфонияның қаралы маршы байсалды да жарқын әуенде естілді. Өйткені шығарманың негізгі қаһарманы өз өмірін халық бақыты үшін құрбан еткен еді. Оның орындай алмай кеткен арман-мақсатын басқа ұрпақ жүзеге асырады.

Композитордың саңыраулығы күн өткен сайын күшейе түседі. Бетховен енді бұрынғыдай көпшілікпен араласып, қарым-қатынас жасай алмайды, ендігі жерде бала кезіндегідей шет аулақта, табиғатпен жеке «тілдесу» ғана оның көңілін қуанышқа бөлей алады. Өмірдегі сан алуан дыбысты, үнді ол енді ести алмайды, тек іштей ғана сезінеді. Осы бір гажайып дыбыс әлемі оның «Пасторальдық симфониясының» музыкасында көрініс табады. Осы музыка үнінен мөлдір бұлақтың сылдырын да,

құстардың у-шуын да, күн көзін басқан қалың бұлт арасындағы сатыр-сұтыр найзағай үнін де, бақташы сыбызғысының сызылтқан әсерлі әуенін де естуге болатын еді.

«Шынайы суреткерге паңдық та, астамшылық та жат, өйткені ол өнердің шексіз екенін біледі, арман-мақсатына жету әлі алыс екенін жақсы сезінеді», -деп жазды ұлы композитор. Бетховеннің саналы өмірі музыка өнеріне арналды.

16. Бетховен өзінің өнері шарықтаған шақта қандай қасіретке душар болды?

- A) аяғы сынды
- B) көзі көрмей қалды
- C) естуі нашарлады
- D) баласы қайтыс болды
- E) жүрегі ауырды

17. Л.Бетховен «Қаһармандық симфония» шығармасы ... жайында.

- A) шынайы сезім
- B) табиғаттың тазалығы
- C) халықтың бақыты
- D) ауыр қасірет
- E) өз өмірі

18. Шынайы өнер – мылқауға ..., саңырауға ... бітірген. Сөйлемге керек сөзді қойындар?

- A) аяқ, қол
- B) тіл, құлақ
- C) жүрек, тіл
- D) құлақ, жүрек
- E) қол, тіл

19. Бетховен өзінің жазылмас дертке душар болғанда қандай күйде болды?

- A) жатып қалды, ештеңе жазбады
- B) өмірден түңіліп кетті
- C) ауруханаға жатты, өнермен қош айтысты
- D) аурумен күресіп, музыка жазуды тастамады
- E) халық емін қабылдады

20. Мәтіндегі негізгі түйінді ой:

- A) шынайы өнердің құдіреттілігі
- B) Бетховеннің махаббаты
- C) Бетховеннің дала кезуі
- D) Бетховен мен халық
- E) Бетховеннің сапары туралы

ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ

1. Неандерталь адамының сүйегі алғаш табылған ел:

- A) Германия
- B) Индонезия
- C) Франция
- D) Қытай
- E) Кения

2. Сақтардың қоғамдық құрылысы:

- A) Құл иеленушілік құрылыс.
- B) Отбасылық қауым.

- C) Феодалдық құрылыс.
D) Рулық қауым.
E) Әскери демократия.
3. Түргеш қағанатының саяси және экономикалық жағдайын әлсіреткен:
A) Отырықшылық өмірге бейімделуі
B) Соғдылардың қоныс аударуы
C) Алым-салықтың көбеюі
D) Соғдылар мен түріктердің арасындағы қайшылық
E) Сары және қара түргештердің күресі
4. Айша бибі және Қарахан кесенелері орналасқан облыс:
A) Алматы
B) Жамбыл
C) Ақмола
D) Қызылорда
E) Қарағанды
5. Алтын Орда мемлекетінің негізін қалаушы.
A) Батый.
B) Төле.
C) Үгедей.
D) Жошы хан.
E) Шыңғыс хан.
6. Ғарыш пен жердің, күн мен айдың, жұлдыздардың қайдан шыққандығы туралы жазылған аңыз:
A) «Ел айырылған»
B) «Жерден шыққан Желім батыр»
C) «Күннің баяны»
D) «Ақсақ құлан»
E) «Жоямерген»
7. XV ғасырдың аяғындағы Сырдария бойындағы қалалар үшін болған шайқаста басымдыққа ие болды:
A) Ойраттар
B) Темір ұрпақтары
C) Қазақ хандығы
D) Моғолстан
E) Ноғай Ордасы
8. 1570 жылдардың аяғында Моғолстаннан Қазақ хандығына өткен жерлер:
A) Қазақстанның оңтүстігі
B) Сырдарияның бойы
C) Тараз маңы
D) Жетісудың шығысы
E) Жетісудың батысы
9. «Жеті жарғы» заңдар жинағының негізі осы хандардың заңдар жобасы негізінде алынды:
A) Керей, Жәнібек
B) Қасым, Есім
C) Тоғым, Жәңгір
D) Хакназар, Тәуекел
E) Бұрындық, Шығай
10. Жоңғарлардың Ташкент пен Түркістан қалаларын басып алуы:

- A) 1725 жылы
  - B) 1715 жылы
  - C) 1719 жылы
  - D) 1721 жылы
  - E) 1712 жылы
11. Е. Пугачев басқарған шаруалар көтерілісі қамтыған мерзім:
- A) 1781 – 1793 жж
  - B) 1775 – 1785 жж
  - C) 1773 – 1775 жж
  - D) 1773 – 1785 жж
  - E) 1789 – 1793 жж
12. 1822 жылғы «Сібір қазақтарының Ережесі» бойынша 12 класқа жататын шенеуніктерге теңелді
- A) Билер
  - B) Болыс сұлтандар
  - C) Ауыл старшындары
  - D) Уезд бастықтары
  - E) Аға сұлтандар
13. Ұлы Жүзді басқаратын пристав тағайындалған жыл:
- A) 1847 жылы
  - B) 1849 жылы
  - C) 1845 жылы
  - D) 1846 жылы
  - E) 1848 жылы
14. 1812 жылы шілденің 6-сы күні Наполеонмен соғыс қаупі туралы І Александрдың манифест-үндеуі мен Орынбор губернаторының соғыс басталғандығы туралы хабары қазақ ауылдарына жетті:
- A) 1812 жылы шілдеде
  - B) 1812 жылы тамызда
  - C) 1812 жылы желтоқсанда
  - D) 1812 жылы қыркүйекте
  - E) 1812 жылы қазан-қарашада
15. 1883 жылы Қазақстанда бірінші рет қалалық кітапхана ашылған қала
- A) Көкшетау.
  - B) Шымкент.
  - C) Атырау.
  - D) Семей.
  - E) Әулие ата.
16. «Төңкеріс және қазақтар» деген мақаланы жазған:
- A) Ө.Ыбыраев.
  - B) М.Жәнібеков.
  - C) К.Саркин.
  - D) А.Байтұрсынов.
  - E) Ә.Майкөтов.
17. Перовск (Қызылорда) Кеңесі өкімет билігін өз қолына алды:
- A) 1918 жыл, мамыр.
  - B) 1917 жыл, қараша.
  - C) 1918 жыл, қаңтар.
  - D) 1917 жыл, қазан.

Е) 1918 жыл, наурыз.

18. 1938 жылы қазақтың алғашқы дыбысты фильмі «Амангелді»

кинокартинасын жасаған киностудия

- А) «Ленфильм»
- В) «Өзбекфильм»
- С) «Қазақфильм»
- Д) «Киномост»
- Е) «Мосфильм»

19. 1960-жылдары Кентауда салынған электротехникалық зауыт:

- А) Конденсатор зауыты
- В) Аккумулятор зауыты
- С) Рентген зауыты
- Д) Төмен вольтты аппараттар зауыты
- Е) Трансформатор зауыты

20. 1970 жылы республикадағы жоспарлаудың жаңа формасына көшірілген кәсіпорындардың үлесі.

- А) 25%
- В) 70%
- С) 80%
- Д) 50%
- Е) 10%

МАТЕМАТИКА

1. Есептеңіз: $2\frac{3}{4} : \left(1\frac{1}{2} - \frac{2}{5}\right) + \left(\frac{3}{4} + \frac{5}{6}\right) : 3\frac{1}{6}$

- А) 2.
- В) 1.
- С) 9.
- Д) 4.
- Е) 3.

2. Теңдеулер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} 5\sqrt{x} + 2\sqrt{y} = 7 \\ 6\sqrt{x} - 5\sqrt{y} = 1 \end{cases}$$

- А) (4; 1)
- В) (4; 16)
- С) (9; 4)
- Д) (1; 1)
- Е) (1; 4)

3. Самат бір сан ойлады. Егер оны 37 санына бөліп, ал шыққан саннан 5 санын азайтса, онда 7 саны шығады. Саматтың ойлаған саны:

- А) 144
- В) 444
- С) 422
- Д) 460
- Е) 234

4. Теңдеуді шешіңіз: $3\sqrt{x^2 - 20} = 81$

- А) - 4; 4
- В) - 6; 6

C) 6; - 4

D) - 5; 0

E) 2

5. Теңдеуді шешіңіз: $\log_2(2x-1) + \log_2(x+5) = \log_2 52 - 2$.

A) 1,5.

B) 2.

C) 3.

D) 0,5.

E) 1.

6. Теңсіздіктер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} 3x + 2 < 7x - 4, \\ -\frac{x}{3} \geq -1 \end{cases}$$
.

A) [1,5; 3].

B) [3; ∞)

C) 0.

D) (1,5; 3].

E) $(-\infty; \frac{3}{2})$.

7. Теңсіздіктің ең кіші бүтін шешімін табыңыз: $\frac{\log_3(x-2)}{x^2-36} > 0$

A) - 6

B) 3

C) 2

D) 7

E) - 5

8. Теңдеуді шешіңіз: $\sqrt{4-x} - \sqrt{5+x} = 3$.

A) -7.

B) -3.

C) -2.

D) -9.

E) -5.

9. Есептеңіз: $\sin^2 \frac{\pi}{8} + \cos^2 \frac{3\pi}{8} + \sin^2 \frac{5\pi}{8} + \cos^2 \frac{7\pi}{8}$.

A) 2.

B) 1.

C) 4.

D) -1.

E) 3.

10. Теңдеуді шешіңіз: $2\operatorname{tg}^2 x + \operatorname{tg} x - 3 = 0$

A) $\frac{\pi}{4} + \pi k, n \in Z; \operatorname{arctg}(-1,5) + \pi m, n \in Z$

B) $\operatorname{arctg}(-1,5) + \pi m, n \in Z$

C) $\frac{\pi}{4} + \pi m, n \in Z$

D) $\frac{\pi}{3} + \pi k, n \in Z; \operatorname{arctg} 1,5 + \pi m, n \in Z$

E) $\frac{\pi}{3} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$

11. Теңсіздікті шешіңіз: $\sin^2 4x - \cos^2 4x > -0,5$

A) $-\frac{\pi}{8} + \pi n \leq x \leq \frac{\pi}{8} + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$

B) $-\frac{\pi}{8} + \pi n < x < \frac{\pi}{8} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$

C) $-\frac{\pi}{24} + \frac{\pi n}{2} < x \leq \frac{\pi}{24} + \frac{\pi n}{2}, n \in \mathbb{Z}$

D) $\frac{\pi}{24} + \frac{\pi n}{4} < x < \frac{5\pi}{24} + \frac{\pi n}{4}, n \in \mathbb{Z}$

E) $-\frac{\pi}{24} + \frac{\pi n}{4} \leq x \leq \frac{\pi}{24} + \frac{\pi n}{4}, n \in \mathbb{Z}$

12. Арифметикалық прогрессияда $\begin{cases} a_7 - a_3 = 16, \\ a_4 + a_1 = 26 \end{cases}$ болса, $a_{10} - a_6$ табыңыз

A) 16

B) 20

C) 50

D) 98

E) 38

13. Функцияның анықталу облысын табыңыз: $y = 3 + \sqrt{\cos \frac{x}{3}}$

A) $\left[-\frac{3\pi}{2} + 6\pi n; \frac{3\pi}{2} + 6\pi n\right], n \in \mathbb{Z}$

B) $\left(-\frac{\pi}{2} + 2\pi n; \frac{\pi}{2} + 2\pi n\right), n \in \mathbb{Z}$

C) $\left(-\frac{3\pi}{2} + 3\pi n; \frac{3\pi}{2} + 3\pi n\right), n \in \mathbb{Z}$

D) $(-\infty; +\infty)$

E) $\left(-\frac{3\pi}{2} + 6\pi n; \frac{3\pi}{2} + 6\pi n\right), n \in \mathbb{Z}$

14. $y = \sqrt{2x-1}$ функциясының графигіне қандай нүктеде жүргізілген жанама, Ох осімен 45° бұрыш жасайтынын анықтаңыз

A) (0; 1).

B) (-1; 1).

C) (1; 1).

D) (-1; 0).

E) $\left(\frac{1}{2}; 0\right)$.

15. Берілген қисықтармен шектелген фигураның ауданын табыңыз: $y = \frac{1}{x}$, y

$= 0$, $y = x$, $x = 2$, мұндағы $x \geq 0$

A) $\ln 2 + \frac{1}{2}$

- B) $\ln 2 - \frac{1}{2}$
 C) $\ln 2$
 D) $\frac{1}{2} \ln 2 + 1$
 E) $2 \ln 2$

16. Ауданы 30 см^2 ABCD параллелограмм берілген. Е нүктесі- АД қабырғасының ортасы. BEC үшбұрыштың ауданын табыңыз.

- A) 15 см^2
 B) 25 см^2
 C) 20 см^2
 D) 30 см^2
 E) 10 см^2

17. Қыры $2\sqrt{2}$ см тең куб берілген. АВ қыры және C_1C қырының ортасы арқылы қима жазықтығы жүргізілген. Қиманың ауданын табыңыз:

- A) $8\sqrt{5} \text{ см}^2$
 B) $9\sqrt{5} \text{ см}^2$
 C) $4\sqrt{5} \text{ см}^2$
 D) $12\sqrt{5} \text{ см}^2$
 E) $6\sqrt{5} \text{ см}^2$

18. Төбелері $A(0;1)$, $B(1;-4)$, $C(5;2)$ үшбұрышының АК медианасының ұзындығын табыңыз:

- A) 13
 B) $2\sqrt{3}$
 C) $\sqrt{11}$
 D) $\sqrt{3}$
 E) $\sqrt{13}$

19. Көрсетілген аралықтардың қайсысында функция $f(x) = \sqrt{x - x^2}$ монотонды өспелі?

- A) $(1; \infty)$.
 B) $[0; \frac{1}{2}]$.
 C) $[\frac{1}{2}; \infty)$.
 D) $[\frac{1}{2}; 1]$.
 E) $[0; 1]$.

20. $\left(\frac{1}{2016}\right)^{\cos x} = 2016$ теңдеуінің шешімі:

- A) $\frac{\pi}{2} + 2\pi n, n \in Z$
 B) $-\frac{\pi}{2} + 2\pi n, n \in Z$
 C) шешімі жоқ

D) $2\pi n, n \in Z$

E) $\pi + 2\pi n, n \in Z$

21. $(a-1)(a-2) + (a-3)(a-4)$ өрнегінің $a = 0,2$ болғандағы сан мәні орналасқан аралықты анықтаңыз.

A) (10;20)

B) [10;12]

C) (14;19]

D) (2;10]

E) (10;12)

F) (3;10)

G) [12;18)

H) (5;9)

22. $\frac{3}{x+4} = \frac{5}{x+8}$ теңдеуінің түбірі жатқан аралықты анықтаңыз.

A) (1;3)

B) (-5;3)

C) (1;8)

D) [1;5)

E) (-4;0)

F) (1;4)

G) (0;1)

H) (-5;1)

23. Бірінші жұмысшы жұмысты x сағ, ал екінші жұмысшы сол жұмысты y сағ орындайды. Бірігіп олар сол жұмысты 6 сағ-та бітіреді. x пен y -тің мүмкін мәндері:

A) $x = 10; y = 10$

B) $x = 8; y = 24$

C) $x = 15; y = 12$

D) $x = 9; y = 18$

E) $x = 9; y = 16$

F) $x = 10; y = 18$

G) $x = 15; y = 10$

H) $x = 8; y = 22$

24. Келесі теңдеудің түбірі 2-ге тең

A) $4^x + 2^{2x} = 32$

B) $4^x \cdot 2^{2x} = 32$

C) $10^{x-2} = 1$

D) $4^x - 2^{2x} = 32$

E) $10^{x-2} = 10$

F) $2 \cdot 3^{x+1} - 4 \cdot 3^{x-1} = 42$

G) $10^{x-2} + 10^{x-4} = 100$

H) $2 \cdot 3^{x+1} + 4 \cdot 3^{x-1} = 42$

25. $\log_{\frac{1}{5}} 9 + 2 \log_{\frac{1}{5}} \frac{5}{3}$ өрнегінің мәніне тең сан:

A) $-\log_5 25$

B) $\frac{1}{\log_5 25}$

C) $\log_{\frac{1}{5}} 25$

D) $\log_{\frac{1}{5}} 5$

E) 1

F) -2

G) $\log_{\frac{1}{5}} 15$

H) 2

26. $\operatorname{tg} x < -1$ теңсіздігінің шешімінде жататын интервал:

A) $\left(\frac{\pi}{2}; \frac{3\pi}{4}\right)$

B) $\left(-\frac{\pi}{4}; \frac{\pi}{4}\right)$

C) $\left(\frac{\pi}{2}; \pi\right)$

D) $\left(0; \frac{\pi}{2}\right)$

E) $\left(-\frac{\pi}{2}; -\frac{\pi}{4}\right)$

F) $\left(-\frac{\pi}{2}; -\frac{\pi}{6}\right)$

G) $\left(-\frac{\pi}{2}; \frac{\pi}{2}\right)$

H) $\left(-\frac{\pi}{2}; -\frac{\pi}{3}\right)$

27. $\left(\frac{1}{5}\right)^{5x+1} < \frac{\log_2 \sqrt{4}}{5}$ теңсіздігінің:

A) Ең кіші бүтін шешімі $x = -2$

B) Ең кіші бүтін шешімі $x = 0$

C) Шешімі $x \in (0; +\infty)$

D) Ең кіші бүтін шешімі $x = 1$

E) Шешімі $x \in [0; +\infty)$

F) Ең кіші бүтін шешімі $x = -1$

G) Шешімі $x \in (-\infty; 0]$

H) Шешімі $x \in (-\infty; 0)$

28. Мәні $\arcsin\left(-\frac{1}{2}\right) + \operatorname{arccos}\frac{\sqrt{3}}{2}$ өрнегінің мәніне тең болатын өрнек:

A) $\frac{\pi}{6} + \arcsin\left(-\frac{1}{2}\right)$

B) $\frac{\pi}{6} - \arcsin \frac{1}{2}$

C) $-\frac{\pi}{6} + \frac{\pi}{3}$

D) $\frac{\pi}{6} + \arcsin \frac{1}{2}$

E) $-\arcsin \frac{1}{2} + \arccos \frac{\sqrt{3}}{2}$

F) $-\arcsin \frac{1}{2} - \arccos \frac{\sqrt{3}}{2}$

G) $\frac{\pi}{6} - \arcsin \left(-\frac{1}{2} \right)$

H) $\frac{\pi}{6} + \frac{\pi}{3}$

29. $\begin{cases} x + y = \frac{\pi}{2} \\ \sin^2 x - \sin^2 y = \frac{\sqrt{2}}{2} \end{cases}$ теңдеулер жүйесіне эквивалентті теңдеулер жүйесі:

A) $\begin{cases} x = \frac{\pi}{2} - y \\ \cos^2 y - \sin^2 y = \frac{\sqrt{2}}{2} \end{cases}$

B) $\begin{cases} x = \frac{\pi}{2} + y \\ \sin^2 y = \frac{\sqrt{2}}{2} \end{cases}$

C) $\begin{cases} x = \frac{\pi}{2} - y \\ \sin^2 y = \frac{\sqrt{2}}{2} \end{cases}$

D) $\begin{cases} x = \frac{\pi}{2} + y \\ \cos 2y = \frac{\sqrt{2}}{2} \end{cases}$

E) $\begin{cases} x = \frac{\pi}{2} - y \\ \cos 2y = \frac{\sqrt{2}}{2} \end{cases}$

$$F) \begin{cases} x = \frac{\pi}{2} - y \\ \sin 2y = \frac{\sqrt{2}}{2} \end{cases}$$

$$G) \begin{cases} x = \frac{\pi}{2} - y \\ \cos^2 y = \frac{\sqrt{2}}{2} \end{cases}$$

$$H) \begin{cases} x = \frac{\pi}{2} + y \\ \cos^2 y = \frac{\sqrt{2}}{2} \end{cases}$$

30. Келесі теңсіздіктің шешімі жоқ:

A) $\sin x \geq \frac{2012}{2013}$

B) $\sin x \geq \frac{23}{22}$

C) $\sin x \leq \frac{203}{2012}$

D) $\sin x \geq \frac{203}{202}$

E) $\sin x \geq \frac{2044}{2011}$

F) $\sin x \geq \frac{2013}{2012}$

G) $\sin x < \frac{213}{212}$

H) $\sin x \leq \frac{2013}{2012}$

ФИЗИКА

1. Бөлшек қисық сызықты траекториямен модулі тұрақты $v=5$ м/с жылдамдықпен қозғалуда. Бөлшектің үдеуі $a=2$ м/с²-қа тең нүкте траектория қисықтығының радиусы

A) 2,5 м.

B) 4,0 м.

C) 12,5 м.

D) 3,0 м.

E) 10,0 м.

2. Көтергіш кран тросы массасы 600 кг денені, 3 м/с² үдеумен вертикаль жоғары көтергенде 10 см – ге созылады. Тростың қатандығы ($g = 10 \frac{\text{М}}{\text{с}^2}$)

A) 18 кН/м.

B) 60 кН/м.

C) 30 кН/м.

D) 20 кН/м.

E) 78 кН/м.

3. Штангист штанганы көтергенде 2 с-та 5 кДж жұмыс жасайды. Осы кездегі қуат

A) 25 Вт.

B) 1000 Вт.

C) 450 кВт.

D) 2,5 кВт.

E) 4,5 Вт.

4. Массасы 2 т денені тік жоғары 2 м/с^2 үдеумен 2 с көтергенде атқарылатын жұмыс ($g = 10 \text{ м/с}^2$)

A) 80 кДж

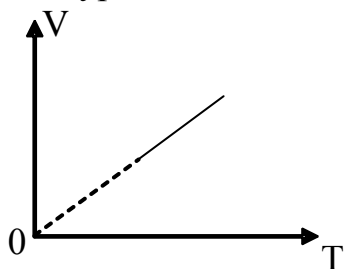
B) 64 кДж

C) 114 кДж

D) 43 кДж

E) 96 кДж

5. Суретте кескінделген процесс:

A) жылулық

B) изобаралық

C) адиабаталық

D) изохоралық

E) изотермиялық

6. 10 моль гелийді изобаралық процесте 200 К-ге дейін салқындатқанда көлемі 3 есе азайса, қоршаған ортаға берілетін жылу мөлшері ($R=8,31 \text{ Дж/моль}\cdot\text{К}$)

A) 83,1 кДж

B) 75,5 кДж

C) 73,1 кДж

D) 77,7 кДж

E) 93,1 кДж

7. Радиусы 0,1 м шар бетінің потенциалын анықтаңыз. Шар бетінен 10 м қашықтықтағы потенциал 20 В ($k = 9 \cdot 10^9 \text{ Н}\cdot\text{м}^2/\text{Кл}^2$)

A) 1,2 кВ

B) 2,02 кВ

C) 12 В

D) 0,2 кВ

E) 22 кВ

8. Ұзындығы 1 м, көлденең қимасының ауданы $0,1 \text{ мм}^2$ никель сым арқылы 0,4 А ток өтсе, осы сымның ұштарындағы кернеу ($\rho=0,4 \text{ Ом}\cdot\text{мм}^2/\text{м}$)

A) 4 В

B) 5 В

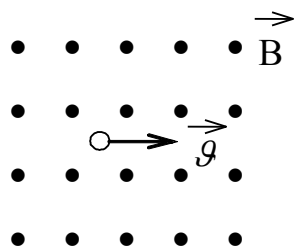
C) 2,6 В

D) 1,6 В

E) 3 В

9. Суретте келтірілген жағдайдағы ($B=50$ мТл; $e=1,6 \cdot 10^{-19}$ Кл; $\varrho=200 \frac{\text{КМ}}{\text{с}}$)

магнит өрісінде қозғалып бара жатқан протонға әсер ететін күштің шамасы мен бағыты

A) $14 \cdot 10^{-16}$ Н; оңғаB) $16 \cdot 10^{-16}$ Н; тік төменC) $8 \cdot 10^{-16}$ Н; “бізге” қарайD) $16 \cdot 10^{-16}$ Н; тік жоғарыE) $12 \cdot 10^{-16}$ Н; солға

10. Адам дыбысы толқынының ұзындығы 33 см-ден 4 м аралығында. Оған сәйкесті тербеліс жиілігінің диапазоны: (Дыбыстың таралу жылдамдығы 340 м/с.)

A) $(8,8 \div 1000)$ Гц.B) $(120 \div 1200)$ Гц.C) $(85 \div 1030)$ Гц.D) $(12 \div 120)$ Гц.E) $(0,88 \div 100)$ Гц.

11. Тербелмелі контур конденсаторының сыйымдылығын 6 нФ – қа арттырғанда, оның тербеліс периоды 2 есе өсті. Конденсатордың бастапқы сыйымдылығы

A) 2 нФ

B) 10 мкФ

C) 4 нФ

D) 3,14 мкФ

E) 12 пФ

12. Толқын ұзындығы 0,5 мкм жарықтың бірінші дифракциялық максимумы нормальға 30° бұрышпен байқалады. Дифракциялық тордың периоды

A) 10^{-6} м.B) 10^6 м.C) 2×10^3 м.D) 5×10^5 м.E) 10^3 м.

13. Фотон энергиясы анықталатын өрнек

A) $E = \frac{m\varrho^2}{2}$

B) $E = \omega c$

C) $E = \frac{kZe^2}{r}$

D) $E = h\nu$

E) $E = \omega^2 c^2$

14. Кейбір металл үшін фотоэффектінің қызыл шекарасы $27 \cdot 10^{-7}$ м. Толқын ұзындығы $1,8 \cdot 10^{-7}$ м сәуле шығару арқылы осы металдан ыршып шығатын электронның максимал кинетикалық энергиясы

($c = 3 \cdot 10^8$ м/с; $h = 6,63 \cdot 10^{-34}$ Дж·с)

- A) $10,3 \cdot 10^{-19}$ Дж
- B) $6,3 \cdot 10^{-19}$ Дж
- C) $0,3 \cdot 10^{-19}$ Дж
- D) $300 \cdot 10^{-19}$ Дж
- E) 30 Дж

15. Болаттан жасалған сақинаны оттың үстінде қыздырғанда, сақинаның ауданы

- A) алдымен кемиді, кейін артады
- B) кемиді
- C) өзгермейді
- D) алдымен артады, кейін кемиді
- E) артады

16. Дене $v = 6 + 2t$ теңдеуі бойынша қозғалып келеді. Дененің орын ауыстыруының теңдеуі $s(t)$ және бастапқы жылдамдық пен үдеу

- A) $s(t) = 6t - t^2$; $v_0 = 6$ м/с; $a = 2$ м/с².
- B) $s(t) = 6t + 2t^2$; $v_0 = 2$ м/с; $a = 6$ м/с².
- C) $s(t) = 6t - t^2$; $v_0 = 2$ м/с; $a = 6$ м/с².
- D) $s(t) = 6t + t^2$; $v_0 = 6$ м/с; $a = 2$ м/с².
- E) $s(t) = 6t + 2t^2$; $v_0 = 6$ м/с; $a = 2$ м/с².

17. Бір ұшынан ілінген мыс сымның өз салмағынан үзіліп кететін ұзындығы ($\sigma_{\text{бш}} = 450$ МПа, $g = 10$ м/с², $\rho = 8,9 \cdot 10^3$ кг/м³)

- A) ≈ 1 км
- B) ≈ 2 км
- C) ≈ 3 км
- D) ≈ 4 км
- E) ≈ 5 км

18. 10 мН максимал керілу күшіне есептелген жіңішке жібек жіпке массасы 0,6 г 11 нКл оң заряды бар шарик ілінген. Астынан -13 нКл теріс зарядталған шарик жақындатқанда, жіптің үзіліп кету қашықтығын анықтаңыз

- A) 2,9 см.
- B) 4,6 см.
- C) 1,8 см.
- D) 5,5 см.
- E) 3,7 см.

19. Массасы 2 кг дененің қозғалысы $x = -10 + 2t + 4t^2$ теңдеуімен сипатталады. Алғашқы 2 с-тегі дене импульсінің өзгерісі

- A) 32 кг·м/с
- B) 8 кг·м/с
- C) 10 кг·м/с
- D) 16 кг·м/с
- E) 4 кг·м/с

20. Электромагниттік толқынның вакуумдағы ұзындығы 3 см. Вакуумнан қандай да бір ортаға өткенде толқын ұзындығы 0,6 см – ге кеміді. Осы ортадағы толқын жылдамдығы ($c = 3 \cdot 10^8$ м/с)

- A) 240000 км/с
- B) 270000 км/с
- C) 210000 км/с
- D) 300000 км/с
- E) 250000 км/с

21. Дені сау адам денесінің температурасы:

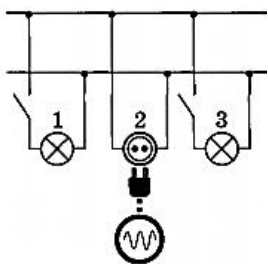
- A) 36°C
- B) 39°C
- C) 96°F
- D) 32°F
- E) 273K
- F) 309K
- G) 42°C
- H) 212°F

22. 1 калорияны Джоульмен өрнектеңіз:

- A) 4,2 Дж
- B) 420 Дж
- C) $420 \cdot 10^{-2}$ Дж
- D) 4200 Дж
- E) $420 \cdot 10^2$ Дж
- F) $42 \cdot 10^5$ Дж
- G) $420000 \cdot 10^{-5}$ Дж
- H) 42 Дж

23. Иіндікте массалары әртүрлі бірақ бір ғана материалдан жасалған екі кір тастары тепе-теңдікке келтірілген. Егер кір тастарының екеуін де суға салсақ, иіндіктің тепе-теңдігі

- A) өзгереді: массасы көп жағы түсіріледі, себебі ауыр
- B) кір тастардың массаларына байланысты әр түрлі жағдайда болуы мүмкін
- C) өзгермейді: бір ғана материалдан жасалғандықтан тығыздықтары бірдей
- D) өзгермейді: бір ғана материалдан жасалғандықтан көлемдері әр түрлі
- E) өзгермейді: себебі кір тастардың ауырлық күштері екі жағдайда өзгермейді
- F) өзгереді: массасы көп кір тас жағы көтеріледі, себебі кері итеруші күш көп
- G) өзгереді: массасы аз жағы көтеріледі, себебі жеңіл
- H) алдымен өзгереді кейін қалпына келеді

24.

Суреттегі көрсетілген желінің кернеуі 220 В. Осы желіге қосылған әр аспап үшін ток күшінің, кедергілерінің, қуатының және бірлік уақыт ішінде бөлінген жылу мөлшерінің мәндерін төменде берілген шамалар арқылы табыңыз:

1. $P_1 = 100 \text{ Вт}, I_1 = ? R_1 = ? Q_1 = ?$

2. $I_2 = 3A, P_2 = ? R_2 = ? Q_2 = ?$

3. $R_3 = 440\text{Ом}, P_3 = ? I_3 = ? Q_3 = ?$

A) $P_2 = 660\text{Вт}, R_2 \approx 73\text{кОм}, Q_2 = 657\text{мДж}$

B) $P_3 = 110\text{Вт}, I_3 = 0,5\text{А}, Q_3 = 110\text{Дж}$

C) $I_1 = 45\text{мА}, R_1 = 0,02\text{МОм}, Q_1 = 972\text{кДж}$

D) $I_1 = 45\text{А}, R_1 = 0,02\text{Ом}, Q_1 = 972\text{Дж}$

E) $P_2 = 220\text{Вт}, R_2 \approx 0,04\text{Ом}, Q_2 = 660\text{Дж}$

F) $I_1 = 0,45\text{А}, R_1 = 480\text{Ом}, Q_1 = 97,2\text{Дж}$

G) $P_2 = 660\text{Вт}, R_2 \approx 73\text{Ом}, Q_2 = 657\text{Дж}$

H) $P_3 = 11\text{Вт}, I_3 = 2\text{А}, Q_3 = 880\text{Дж}$

25. Әйнектердің кейбір түрлерінің қызыл және күлгін сәулелер үшін сыну көрсеткіші $n_{\text{қызыл}} = 1,51$ және $n_{\text{күлгін}} = 1,53$. Осы сәулелердің әйнек-ауа бөлігінің бетіне түскен кездегі $\beta_{\text{қызыл}}$ және $\beta_{\text{күлгін}}$ толық ішкі шағылудың шекті бұрышын анықтаңыз

A) $\beta_{\text{қызыл}} = 51^\circ 28'$

B) $\beta_{\text{күлгін}} = 35^\circ 49'$

C) $\beta_{\text{күлгін}} = 20^\circ 49'$

D) $\beta_{\text{қызыл}} = 30^\circ 28'$

E) $\beta_{\text{күлгін}} = 40^\circ 49'$

F) $\beta_{\text{қызыл}} = 41^\circ 28'$

G) $\beta_{\text{қызыл}} = 21^\circ 28'$

H) $\beta_{\text{күлгін}} = 45^\circ 49'$

26. Металл пластинаны толқын ұзындығы $\lambda = 3,3 \cdot 10^{-7}$ м жарықпен сәулелендіргенде фотоэлектрондар ең үлкен $\nu = 800$ м/с жылдамдыққа ие болады. Осы металл үшін фотоэффектінің қызыл шекарасына сәйкес келетін толқын ұзындығы

($h = 6,6 \cdot 10^{-34}$ Дж·с, $m = 9,1 \cdot 10^{-31}$ кг, $c = 3 \cdot 10^8$ м/с):

A) 330 нм

B) 717 нм

C) 551 нм

D) 452 нм

E) 780 нм

F) 801 нм

G) 329 нм

H) 641 нм

27. Неліктен ыстық шайды алюминий ыдыстан ішу шыны ыдыстан гөрі қиын?

A) Алюминийдің жылу өткізгіштігі шыныға қарағанда көп

B) Алюминийдің жылу сыйымдылығы шыныға қарағанда көп

C) Алюминийдің жылу өткізгіштігі шыныға қарағанда аз

D) Алюминийдің жылу сыйымдылығы шыныға қарағанда аз

E) Алюминийдің меншікті балқу жылуы шыныға қарағанда жоғары

F) Алюминийдің тығыздығы шыныға қарағанда жоғары

G) Алюминий қатты, шыны аморфты дене

H) Алюминийдің меншікті булану жылуы шыныға қарағанда жоғары

28. Вертикаль жоғары лақтырылған дене жерге $t = 3$ с уақыттан кейін қайта түсті. Дененің бастапқы жылдамдығы қандай болған және қандай биіктікке

көтерілді?

- A) $v_0 = 2,4$ м/с
- B) $h = 5,5$ м
- C) $v_0 = 7,35$ м/с
- D) $v_0 = 14,7$ м/с
- E) $v_0 = 29,4$ м/с
- F) $h = 11$ м
- G) $h = 25$ м
- H) $h = 22$ м

29. Бірдей уақыт аралығында бірінші маятник 10 тербеліс, ал екінші маятник

20 тербеліс жасаса, маятниктердің ұзындықтарының қатынасы $\frac{l_2}{l_1}$

- A) $5 \cdot 10^{-2}$
- B) 0,25
- C) $2 \cdot 10^{-2}$
- D) 0,02
- E) 0,05
- F) 0,5
- G) 0,2
- H) $25 \cdot 10^{-2}$

30. Температура 373 К-мен берілген. Оны Цельсий және Фаренгейт шкалалары бойынша есептеңіз:

- A) 120°C
- B) 100°C
- C) 100°F
- D) 15°F
- E) 646°C
- F) 212°F
- G) 512°F
- H) 212°C

ХИМИЯ

1. Электролит ерітіндісіндегі иондарға ыдыраған молекула санының жалпы молекула санына қатынасын көрсететін мән

- A) диссоциациялану дәрежесі
- B) константа көрсеткіші
- C) сутектік көрсеткіші
- D) массалық үлесі
- E) зат мөлшері

2. Оттекті алуға қолданылатын зат

- A) V_2O_5
- B) $KClO_3$
- C) CaO
- D) FeO
- E) Na_2SO_3

3. 5 %-тік ерітінді дайындау үшін...

- A) заттың формуласын және тығыздығын білу керек.
- B) зат массасын және судың массасын білу керек
- C) ерітіндінің жылу сіңіргіштігін білу керек.

- D) ерітіндінің температурасын және тығыздығын білу керек.
 E) заттың формуласын және ерітінді температурасын білу керек.
4. Үш негізді негіз:
- алюминий гидроксиді.
  - мырыш гидроксиді.
  - натрий гидроксиді.
  - калий гидроксиді.
  - темір (II) гидроксиді.
5. Хлордың жалпы қасиеттеріне сай емес тұжырымдама:
- Исі бар.
  - Сары жасыл түсті, өткір иісті газ.
  - Тек тотықтырғыштық қасиеттері болады.
  - Суда еріп, хлор суын түзеді.
  - Ауадан 2,5 есе ауыр.
6. Күкірт (IV) және (VI) оксидтерімен әрекеттескенде ақ тұнба түзетін зат
- KOH
  - Ba(OH)₂
  - Fe(OH)₂
  - NaOH
  - Cu(OH)₂
7. Төмендегі берілгендердің ішінен азот қышқылының ерекше қасиетін көрсететін сызбанұсқа:
- $\text{CuO} + \text{HNO}_3 \rightarrow$
  - $\text{Cu} + \text{HNO}_3 \rightarrow$
  - $\text{NaOH} + \text{HNO}_3 \rightarrow$
  - $\text{Na}_2\text{CO}_3 + \text{HNO}_3 \rightarrow$
  - $\text{MgO} + \text{HNO}_3 \rightarrow$
8. 96 г күйені жаққанда түзілген көміртек (IV) оксидінің (қ.ж.) көлемі (л)
- 177,2.
  - 178,2.
  - 179,2.
  - 175,2.
  - 176,2.
9. Калий фториді ерітіндісі электролизденгенде берілген электрон саны
- 6
  - 3
  - 4
  - 8
  - 2
10. Судың кермектігі мына иондармен анықталады:
- Mg^{2+} және Al^{3+}
  - Al^{3+} және K^+
  - Ca^{2+} және Mg^{2+}
  - Mg^{2+} және K^+
  - K^+ және Ca^{2+}
11. $\text{Cr} \xrightarrow{+\text{HCl}} \text{X} \xrightarrow{+\text{NaOH}} \text{Y} \xrightarrow{+\text{NaOH}} \text{A}$
 тізбегіндегі А заты
- Na_2CrO_2

- B) Na_2CrO_4
- C) $\text{Cr}(\text{OH})_3$
- D) $\text{Na}[\text{Cr}(\text{OH})_4]$
- E) $\text{Cr}(\text{OH})_2$

12. Этен молекуласындағы гибридтелген электрон бұлттарының саны:

- A) 3.
- B) 5.
- C) 4.
- D) 6.
- E) 7.

13. Сутек бойынша тығыздығы 22-ге тең алкан толық жанғанда 6 моль көміртек (IV) оксиді түзілді. Жанған алканның (қ.ж.) көлемі

- A) 11,2 л
- B) 56,0 л
- C) 44,8 л
- D) 22,4 л
- E) 33,6 л

14. Тығыздығы $\rho = 0,88$ г/мл, 44,32 мл бензол жарық қатысында хлормен әрекеттескенде түзілген гексахлоранның массасы:

- A) 233,4 г
- B) 243,4 г
- C) 145,5 г
- D) 154,6 г
- E) 253,4 г

15. 2,5 г натриймен 2,3 г этил спиртіне әсер еткенде түзілетін сутектің (қ.ж.) көлемі:

- A) 850 мл
- B) 560 мл
- C) 610 мл
- D) 650 мл
- E) 480 мл

16. Сірке қышқылынан аминсірке қышқылын осы әдіспен ажыратуға болады:

- A) Конденсация реакциясымен.
- B) Бейтараптау.
- C) Лакмус ерітіндісі әсерімен.
- D) Сірке қышқылы реакциясымен.
- E) Этерификация реакциясымен.

17. Массасы 18 кг глюкозаның спирттік ашуынан түзілетін (тығыздығы $0,789$ кг/м³) этанолдың көлемі:

- A) $46,64$ м³
- B) $11,66$ м³
- C) $23,32$ м³
- D) $93,28$ м³
- E) $5,83$ м³

18. Бірнегізді аминқышқылының құрамында оттектің массалық үлесі 42,67% құрайды. Қышқылдың молекулалық формуласы

- A) $\text{NH}_2(\text{CH}_2)_5\text{COOH}$

19. Егер құрамында 20 % изопрен бар 1 кг көмірсутектер қоспасынан 0,06 кг каучук алынғаны белгілі болса, изопренді каучуктің шығымы:

A) 40 %

B) 60 %

C) 90 %

D) 30 %

E) 50 %

20. 200 мл (тығыздығы 0,8 г/см³) бензолдан алынған фенолмен әрекеттестіруге 60 %-тік натрий гидроксиді ерітіндісінің жұмсалған массасы:

A) 37,35 г

B) 68,35 г

C) 34,18 г

D) 45,56 г

E) 136,75 г

21. Төменде келтірілген элементтердің қайсысы сілтілік металдар тобына жатпайды:

A) рубидий

B) калий

C) рентгений

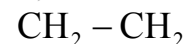
D) цезий

E) франций

F) натрий

G) барий

H) литий

22. $\begin{array}{c} | \quad | \\ \text{CH} - \text{CH} \\ | \quad | \\ \text{CH}_3 \quad \text{CH}_3 \end{array}$ құрылысты көмірсутекке тән қасиеттерді таңдаңыз:

A) оның атауы – этилциклобутан

B) циклогексанға изомерлі

C) барлық көміртек атомдары sp^3 -гибридтенген

D) октанға изомерлі

E) алкандарға жатады

F) оның гомологі – этилциклопентан

G) барлық көміртек атомдары sp -гибридтенген

H) нафтендерге жатады

23. Глицин:

A) аминқышқылдармен әрекеттеседі

B) судағы ерітіндісі күшті сілтілік орта түзеді

C) екідайлы қасиет білдіреді

D) сілтілермен әрекеттеспейді

E) хлорсутекпен әрекеттеседі

F) суда нашар ериді

- G) спирттермен әрекеттеспейді
 H) өткір иісті
24. ...әрекеттескенде этанол түзіледі.
 A) Көміртек (II) оксиді сутекпен
 B) Пропен сумен
 C) 1,2-дихлорэтан сілтінің сулы ерітіндісімен
 D) Этилен сумен
 E) Хлорэтан сілтінің спирттегі ерітіндісімен
 F) Этан сумен
 G) 1,2-дихлорэтан сілтінің спирттегі ерітіндісімен
 H) Хлорэтан сілтінің сулы ерітіндісімен
25. Жоғары молекулалы қосылыстар:
 A) моносахаридтер
 B) глицерин
 C) аланин
 D) белоктар
 E) декстрин
 F) табиғи каучук
 G) синтетикалық талшықтар
 H) анилин
26. Концентрлі күкірт қышқылымен әрекеттеседі:
 A) Cr
 B) C
 C) Hg
 D) NO
 E) SiO₂
 F) Au
 G) S
 H) Fe
27. Келтірілген $\text{SO}_2 + \text{NaIO}_3 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{H}_2\text{SO}_4 + \text{NaI}$ реакция схемасындағы тотықтырғыштың тотығу дәрежесінің өзгеруі:
 A) $\text{I}^{+3} \rightarrow \text{I}^0$
 B) $\text{S}^{+4} \rightarrow \text{S}^0$
 C) $\text{I}^{-1} \rightarrow \text{I}^0$
 D) $\text{S}^{-2} \rightarrow \text{S}^0$
 E) $\text{S}^0 \rightarrow \text{S}^{-2}$
 F) $\text{I}^0 \rightarrow \text{I}^{-1}$
 G) $\text{S}^{+4} \rightarrow \text{S}^{+6}$
 H) $\text{I}^{+5} \rightarrow \text{I}^{-1}$
28. Кальций гидроксиді 2 моль метафосфор қышқылымен әрекеттесіп түзеді:
 A) $\text{Ca}(\text{PO}_3)_2$
 B) $\text{Ca}(\text{H}_2\text{PO}_4)_2$
 C) $\text{CaHPO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$
 D) $\text{Ca}_2\text{P}_2\text{O}_7$
 E) $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$
 F) CaHPO_4
 G) $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$
 H) $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2 \cdot \text{H}_2\text{O}$
29. Химиялық элемент 4 период IA топта орналасқан. Осы элемент

атомындағы электрондардың орналасу тәртібі мына сандар қатарына сәйкес келеді:

- A) 2,8,18,8
- B) 2,8,18,2
- C) 2,8,10,2
- D) 2,8,8,1
- E) 2,8,8,18
- F) 2,8,8,2
- G) 2,8,10,8
- H) 2,8,18,1

30. Азот қышқылы мен натрий карбонатының ерітіндісі арасындағы реакция соңына дейін жүреді мына иондар алмасу реакциясының арқасында

- A) H^+ және Na^+
- B) NO_3^- және Na^+
- C) Na^{2+} және CO_3^{2-}
- D) H^+ және OH^-
- E) CO_3^{2-} және NO_3^-
- F) H^+ және CO_3^{2-}
- G) H^+ және NO_3^-
- H) CO_3^{2-} және OH^-

БИОЛОГИЯ

1. Құрылысы, атқаратын қызметі ұқсас жасушалар жиынтығы:

- A) Жасуша.
- B) Дене.
- C) Мүше.
- D) Ағза.
- E) Ұлпа.

2. Су қорын жинайтын, түрі өзгерген жапырақ.

- A) Тікен жапырақ
- B) Шырынды жапырақ
- C) Қабыршақ жапырақ
- D) Шірнелі жапырақ
- E) Мұртша жапырақ

3. Сабақ түтікшелерінің орналасуы

- A) тозда.
- B) өзекте.
- C) сүректе.
- D) камбий қабатында.
- E) өңде.

4. Шұбалшанның асқорыту жүйесі

- A) Ауыз, жұтқыншақ, өңеш, асқазан, аш ішек, тоқ ішек, тік ішек
- B) Жұтқыншақ, өңеш, ішек
- C) Ауыз, жұтқыншақ, ішек
- D) Ауыз, жұтқыншақ, өңеш, қарын, клоака
- E) Ауыз, жұтқыншақ, өңеш, жемсау, қарын, ішек

5. Бактериофаг - бұл

- A) Балдырлар мен саңырауқұлақтардың тобы

- В) Эукариотты жасушаларды жансыздандыратын бактериялар
С) Вирус пен бактерияның тобы
D) Бактерияны зақымдаушы вирус
E) Бактериядағы жасушаның бөлігі
6. Автотрофты ағзалар тізбегі:
A) гүлшетен, бидай, көбелек
B) түлкі, бидай, терек
C) мақта, күріш, алма ағашы
D) күнбағыс, қоян, сиыр
E) қасқыр, қоян, қайың
7. Ашық тұқымдылардың тұқымдары дамиды орын
A) Бүр
B) Спора
C) Тұқым
D) Жеміс
E) Өзекше
8. Қазақстанда бұршақтұқымдастардың өсетін түрлері
A) 550-ге жуық
B) 700-ге жуық
C) 600-ге жуық
D) 450-ге жуық
E) 650-ге жуық
9. Кірпікшелі кебісшенің көбеюі
A) Мейоз жолымен
B) Жыныссыз, жынысты жолмен
C) Спора арқылы
D) Партеогенез
E) Бүршіктену арқылы
10. Қортпа, шоқыр
A) саусаққанатты балықтар
B) тұқытәрізділер
C) бекіретәрізділер
D) тұтасқанаттылар
E) майшабақтәрізділер
11. Қалқанша безі қызметінің жетіспеушілігінен туатын ауру:
A) Ергежейлік
B) Микседема
C) Алыптық
D) Қант ауруы
E) Базедов
12. Жүйке жасушасының ұзын өсіндісі
A) Нейрон
B) Дендрит
C) Түйіндер
D) Денесі
E) Аксон
13. Бел омыртқаларының саны
A) 5
B) 7

C) 8

D) 4

E) 12

14. II топқа жататын адамға келесі қан тобын құяды:

A) III және IV

B) II және III

C) I және II

D) IV және I

E) I және III

15. Асқорыту безінің қызметін зерттеген:

A) И.Мечников.

B) И.П.Павлов.

C) С.П.Боткин.

D) И.М.Сеченов.

E) К.А.Тимирязев.

16. Асқазанда негізінен ыдырайтындар

A) Крахмал

B) Майлар

C) Ақуыздар

D) Амин қышқылы

E) Көмірсулар

17. Ферменттер табиғаты жағынан:

A) ДНҚ.

B) Минералды тұздар.

C) Көмірсулар.

D) Ақуыздар (нәруыздар) .

E) Майлар.

18. Соя мен тарының отаны

A) Орталық Америка орталығы.

B) Оңтүстік Азияның тропиктік орталығы.

C) Шығыс Азия орталығы.

D) Жерорта теңізі орталығы.

E) Оңтүстік Батыс Азия орталығы.

19. Морфологиялық-физиологиялық кері кету.

A) Макроэволюция.

B) Ароморфоз.

C) Микроэволюция.

D) Дегенерация.

E) Идиоадаптация.

20. Жер бетінде өсетін барлық ағаштар, бұталар шөптесін өсімдіктер тіршіліктің мына формасына жатады:

A) Эпифиттер.

B) Гемикриптофиттер.

C) Фанерофиттер.

D) Криптофиттер.

E) Хамефиттер.

21. Күздік тыңайтқыш:

A) фосфор

B) азот

- C) күкірт
- D) темір
- E) фосфор, азот
- F) калий
- G) бор
- H) йод

22. Қызыл көзшесі бар балдыр:

- A) қызыл балдыр
- B) хлорококк
- C) каулерпа
- D) хлорелла
- E) хламидомонада
- F) спирогира
- G) улотрикс
- H) ульва

23. Тоқ ішекте паразиттік тіршілік ететін жұмыр құрт:

- A) жіпшеқұрт
- B) суыртқы
- C) ішексорғы
- D) үшкір құрт
- E) трихинелла
- F) зымырақ
- G) қылтыңбас
- H) қылқұрт

24. Алғаш құрлықта тіршілік етуге бейімделген төртаяқты жануарлар:

- A) балықтар
- B) қосмекенділер
- C) жорғалаушылар
- D) құстар
- E) сүтқоректілер
- F) ұлулар
- G) шұбалшаң
- H) бунақденелілер

25. Әрі асқорыту, әрі тыныс алу мүшесі қызметін атқарады:

- A) кеңсірік
- B) мұрын қуысы
- C) жұтқыншақ
- D) көмекей
- E) кеңірдек
- F) ауа тамыр
- G) альвеола
- H) өкпе

26. Бассүйектегі қозғалмалы сүйек:

- A) самай
- B) маңдай
- C) шүйде
- D) қарағұс
- E) таңдай
- F) төбе

- G) астыңғы жақ
H) үстіңгі жақ
27. Гликолиз оттекті ыдырағанда бөлінетін энергия мөлшері
- A) 27 ккал
B) 674 ккал
C) 5114 ккал
D) 39,1 ккал
E) 512 ккал
F) 635 ккал
G) 701 ккал
H) 1156 ккал
28. Қатты бидайдың қылтанақты түрін қылтанақсыз жұмсақ бидаймен будандастыру арқылы қылтанақты сортын шығарған ғалым:
- A) Г. Мендель
B) Т. Морган
C) Н. И. Вавилов
D) И. В. Мичурин
E) Г. Д. Карпеченко
F) А.П.Чехурдин
G) Де Фриз
H) В.Иогансен
29. Тіршілікке тән бастапқы ең қарапайым деңгей:
- A) молекулалық
B) жаратылымдық
C) жасушалық
D) биосфералық
E) популяциялық
F) биогеоценоздық
G) ұлпалық
H) мүшелік
30. Ноосфера ілімінің негізін қалаған:
- A) А.И.Опарин
B) Ф.Энгельс
C) Д.И.Ивановский
D) В.И.Вернадский
E) В.В.Докучаев
F) Э.Геккель
G) А.О.Ковалевский
H) Э.Зюсс

ГЕОГРАФИЯ

1. Геология ғылымы... зерттейді.
- A) жердің құрылысын.
B) табиғат зонасын.
C) климатты.
D) топырақты.
E) жер бетін.
2. Салыстырмалы биіктікті анықтайтын құрал.
- A) Анемометр.

- B) Сейсмограф.
  - C) Буссоль.
  - D) Нивелир.
  - E) Метр.
3. Жер қыртысының қозғалысын өлшейтін құрал
- A) Гигрометр.
  - B) Анемометр.
  - C) Термометр.
  - D) Барограф.
  - E) Сейсмограф.
4. Солтүстік Америка мен Еуразиядан тұрған ежелгі материк:
- A) Лавразия
  - B) Пангея
  - C) Оңтүстік Америка
  - D) Солтүстік Америка
  - E) Гондвана
5. Жердегі әр жарты шарда негізгі ауа массасы ... болады
- A) 3
  - B) 6
  - C) 2
  - D) 4
  - E) 5
6. Тынық мұхит аралдарының көпшілігі түзілген
- A) Геосинклинальдық аралдар
  - B) Жанартаулық аралдар
  - C) Маржандық аралдар
  - D) Материктік аралдар
  - E) Көп аралдар
7. Қазақ жері туралы ерте кездегі географиялық мағлұматтарды еңбектерінен кездестіреміз.
- A) М.Қашғаридің, Әл-Масудидің.
  - B) Птоломейдің, Геродоттың.
  - C) Әл-Истахридің, Әл-Фарабидің.
  - D) М.Карпинидің, В.Рубруктің.
  - E) Әл-Масудидің, Әл-Идрисидің.
8. Қазақстан аумағы табиғат зоналарында орналасқан
- A) Орманды дала, дала, шөлейт, шөл
  - B) Саванналар, Кампос, Льянос
  - C) Арктикалық шөлдер
  - D) Тропиктік шөлдер
  - E) Ылғалды экваторлық, Тайга, Сельвас
9. Солтүстік шөлдерде ... жатыр.
- A) Тұран жазығының оңтүстік жартысы.
  - B) Балқаш маңы құмдары.
  - C) Мойынқұм.
  - D) Үстірттің оңтүстігі.
  - E) Бетпақдала үстірті.
10. Қорғалжың қорығының көркін белгілеңіз.
- A) Құлан.

- В) Дала қойы.
С) Орақ тұмсық.
D) Арқар.
E) Қоқиқаз.
11. Батыс Қазақстанда ЖЭС-тер ... жұмыс істейді.
A) газбен және мазутпен.
B) көмір және газбен.
C) ағаш, шымтезекпен.
D) шымтезекпен.
E) мұнай және тақта таспен.
12. Оңтүстік Қазақстан облысының жақсы дамыған шаруашылық саласы:
A) Жаздық бидай өсіру
B) Балық шаруашылығы
C) Жүзім шаруашылығы
D) Омарта шаруашылығы
E) Шошқа шаруашылығы
13. 1945 жылы құрылған, штаб-пәтері Нью-Йорк қаласында орналасқан ұйым:
A) БҰҰ.
B) Ұлттар Лигасы.
C) Халықаралық еңбек ұйымы.
D) Кедендік одақ.
E) Еркін сауда аймағы.
14. Әлемдегікеме қатынасындағы алғашқы орынды ... алады
A) Теңіз жолы
B) Үнді мұхиты
C) Атлант мұхиты
D) Тынық мұхиты
E) Солтүстік Мұзды мұхиты
15. Ресейдегі жүк және жолаушы тасымалының жартысын құрайтын ...
A) темір жол көлігі
B) әуе көлігі
C) теңіз көлігі
D) автомобиль көлігі
E) өзен көлігі
16. Балтық маңы жағалауы елі - Эстонияның астанасы
A) Юрмала
B) Таллин
C) Вильнюс
D) Варшава
E) Рига
17. Оңтүстік-Батыс Азия елдерінің маманданған саласы
A) шымтезек
B) көмір
C) түсті металлургия
D) мұнай
E) қара металлургия
18. Канада тұрғындарының негізгі бөлігі шоғырланған:
A) Солтүстік-батыста.

- В) Тынық мұхиты жағалауында.
С) АҚШ-пен шекарада.
D) Солтүстік бөлікте.
E) Орталық бөлікте.
19. Африканың «Мыс белдеуі» елдері
A) Тунис, Марокко
B) Замбия, Танзания
C) Эфиопия, Ангола
D) Габон, Либерия
E) Конго, Замбия
20. БҰҰ нәсілдік кемсітушілікті жою жөнінде қарар қабылдаған жылы
A) 1967 ж.
B) 1964 ж.
C) 1966 ж.
D) 1965 ж.
E) 1963 ж.
21. Солтүстік Америкада Колумб кезеңіне дейін құрылған тайпалар:
A) Атапасктер
B) Алгонкиндер
C) Ацтектер
D) Майя
E) Папуастар
F) Инктер
G) Эскимостар
H) Үндістер
22. Геродоттың Қазақстан географиясына қосқан үлесі:
A) Қазақстан территориясын табиғи-территориялық кешендерге бөлуді жүзеге асырған
B) Қазақстан территориясын алғаш рет аудандарға бөлген
C) Қазақ жері туралы ежелгі мәліметтерді б.з.д. V ғ. жинаған
D) Жайық, Сырдария өзендері туралы алғашқы мәліметтер қалдырған
E) «Сібір картасының кескіні» атты еңбекті жазған
F) Қазақстан топырағын зерттеумен айналысқан
G) Шу өзені басын көлден емес, таудан алатынын анықтаған
H) Жоңғар Алатауы мен Іле өзенінің табиғатын зерттеп, сипаттама жазған
23. Шөл зонасының қорығы:
A) Үстірт
B) Наурызым
C) Алматы
D) Марқакөл
E) Ақсу-Жабағылы
F) Барсакелмес
G) Қорғалжың
H) Қаратау
24. Сарыарқа аймағында халықтың сирек қоныстанған себебі:
A) Жайсыз климаттық жағдайлар
B) Топырақтың құнарсыздығы
C) Батпақтың болуы

- D) Ауаны ластаушы заттардың көп бөлінуі
E) Жер асты дүмпулерінің жиі орын алуы
F) Баспаналардың салыну сапасының төмендігі
G) Медицинаның дамымауы
H) Судың болмауы
25. Ауыл шаруашылығына қажетті машиналар жасайтын орталық:
A) Алматы
B) Өскемен
C) Семей
D) Астана
E) Ақтөбе
F) Павлодар
G) Талдықорған
H) Тараз
26. Орталық Қазақстанның ЭГЖ-ның қолайлылығы:
A) Басқа республикалармен шекарасының шектеспеуі
B) Аумағы транзит жолының үстінде
C) Климатының қуаң болуы
D) Урбандалу көрсеткішінің жоғарылығы
E) Көлік торабы жақсы дамыған
F) Шетелдік инвестициялар ағымының көптігі
G) Пайдалы қазба кендеріне жақын орналасқан
H) Ауыл шаруашылығының дамығандығы
27. Унитарлы мемлекеттер:
A) Швейцария
B) Біріккен Араб Әмірлігі
C) Малайзия
D) Италия
E) Франция
F) ОАР
G) Ұлыбритания
H) Аустралия
28. Телефонмен қамтамасыз етілудің ең жоғары көрсеткіштері:
A) Швеция
B) Швейцария
C) Мьянма
D) Вьетнам
E) Дания
F) Ирландия
G) Латвия
H) Болгария
29. Канада ... ұйымдарына мүше.
A) БҰҰ
B) ЕҚЫҰ
C) ТМД
D) Британ бірлестігі
E) ШЫҰ
F) ЕО
G) ЕурАзЭҚ

Н) ҰҚТҚҰ

30. Қазақстанның экономикалық-географиялық тұрғыдан артықшылығы:

- A) Климатының континенттілігі
- B) Шығысының таулы болуы
- C) Солтүстігінде Ресеймен шектесуі
- D) Мұхитқа тікелей жолының болмауы
- E) Қытаймен шектесуі
- F) Каспий теңізі арқылы Иранмен шектесуі
- G) ТМД-ға мүше болуы
- H) Транзиттік жол торабы үстінде орналасуы

ТАРИХ

1. Адамдардың, тайпалардың, халықтардың шығу тегі туралы мәліметтер:

- A) Өмірбаян.
- B) Аңыз-әңгіме.
- C) Шежіре (генеалогия).
- D) Даталар.
- E) Жылнамалар.

2. Б.з.б. 1792-1750 жж. билік құрған Вавилон патшасы:

- A) Хаммурапи
- B) Шаруккин
- C) Нарамсин
- D) Шульги
- E) Навуходоносор

3. Ежелгі Египет жазуында қолданылған иероглифтер саны:

- A) 750-ге жуық.
- B) 250.
- C) 300.
- D) 650-ге жуық.
- E) 150-ге жуық.

4. Ассирия әскери мемлекетке айналды:

- A) б.з.д.V ғ.
- B) б.з.д.VI ғ.
- C) б.з.д.VII ғ.
- D) б.з.д.VIII ғ.
- E) б.з.д.IV ғ.

5. Египетті бағындырған парсы патшасы:

- A) Кир
- B) II Дарий
- C) Камбиз
- D) Валтасар
- E) Телепин

6. Кушандықтар ойлап тапқан ерекше қару түрі:

- A) темір қалқан
- B) шағын үшкір найза
- C) білтелі мылтық
- D) улы қопарғыш зат
- E) бес бөліктен тұратын садақ

7. Франктерде қылмыскерлерге қолданған негізгі жаза:
- A) Өлім жазасына.
  - B) Дүре соқтырды.
  - C) Бостандығынан айырды.
  - D) Ақшалай айып төлеттірді.
  - E) Жер аударды.
8. VII ғ. 70 ж. Византияның солтүстік-шығысында құрылған алғашқы славян мемлекеті:
- A) Польша
  - B) Фракия
  - C) Словения
  - D) Болгария
  - E) Чехия
9. V-VI ғғ. қазіргі Орта Азия, Ауғанстан, Солтүстік-Батыс Үндістан және Шығыс Түркістан жерінде өмір сүрген ірі тайпалық бірлестік.
- A) Түрік-салжұқтар
  - B) Парсы
  - C) Эфталит-ақ ғұндар
  - D) Қыпшақ
  - E) Араб
10. XVI ғасырда Венецияның құлдырауына себеп болды:
- A) Гректермен соғыс.
  - B) Албаниямен соғыс.
  - C) Француздармен соғыс.
  - D) Болгарлармен соғыс.
  - E) Түріктермен соғыс.
11. Революциялық жолмен құрылған, жаңа замандағы тұңғыш демократиялық республика:
- A) Нидерланды
  - B) АҚШ
  - C) Англия
  - D) КСРО
  - E) Испания
12. Францияда бірінші республика жарияланды
- A) 1799 ж.
  - B) 1792 ж.
  - C) 1804 ж.
  - D) 1852 ж.
  - E) 1789 ж.
13. Джордж Вашингтон жетекшілік еткен партия
- A) лейбористер
  - B) демократтар
  - C) республикашылдар
  - D) федералистер
  - E) консерваторлар

14. 1755-1757 жж. Маньчжур-Цин империясы жаулап алған хандық
- A) Қашқар
  - B) Жоңғар
  - C) Халха
  - D) Тибет
  - E) Чахар
15. Ағылшындардың Үндістанды жаулап алуы аяқталды:
- A) XIX ғасырдың басы.
  - B) XVIII ғасырдың ортасы.
  - C) XVIII ғасырдың басы.
  - D) XVIII ғасырдың аяғы.
  - E) XIX ғасырдың ортасы.
16. Физикаға «инерция» терминін енгізген ұлы неміс астрономы:
- A) Р. Декарт
  - B) Г. Лейбниц
  - C) И. Кеплер
  - D) Г. Галилей
  - E) Н. Коперник
17. Тұрақтану жылдарындағы (1924–1929 ж.ж.) Франциядағы өнеркәсіпі өнімінің өсу себебі:
- A) Ауыл шаруашылық өнімдерінің есебінен.
  - B) Отар елдердің есебінен.
  - C) Ауыр өнеркәсіп техникасын қайта жаңартуы.
  - D) Шетел капиталының өсуі.
  - E) Жұмысшыларды қанаудың күшеюі.
18. 1921 жылы Монғол араттар төңкерісінің бай-феодалдардың экономикалық үстемдігін құлата алмау себебі:
- A) Боғдыханның араттарды тек қана діни мәселелермен шұғылдануға көндіруі.
  - B) Араттардың саяси сауаттылықтарының әлі де төмен болуы.
  - C) Араттардың КСРО мамандарының реформаларына сенім артуы.
  - D) Қытай мен Монғолия арасында соғыстың шығуы.
  - E) Мал басының көпшілігі ірі бай-феодалдардың иелігінде болуы.
19. «Біріккен одақтың» Сунь Ятсен жасаған «Үш халықтық принципі»:
- A) Жапониямен одақ, аграрлық мәселені шешу, шаруа бұқарасына сүйену.
  - B) Ұлтшылдық, халық өкіметі, халық игілігі
  - C) Ірі капиталды шектеу, аграрлық мәселені шешу, кәсіпорындарды национализациялау.
  - D) Азия елдерімен одақ, ірі буржуазияға сүйену, аграрлық мәселені шешу.
  - E) Кеңес Одағымен одақ, аграрлық мәселені шешу, кәсіпорындарды национализациялау.

20. 1969 жылы Референдумда Шарль де Голль ұсынған екі заң жобасы:

- A) Еуропалық бірлестік туралы.
- B) Өнеркәсіпті жетілдіру және карточкалық жүйе енгізу.
- C) Экономиканы дамыту және отар елдерді бөлу туралы.
- D) Басқару жүйесі және сайлау туралы.
- E) Францияның жаңа әкімшілік құрылысы туралы және Сенатты жаңарту туралы.

21. Монғол шапқыншылығының зардаптары:

- A) Алтын Орданың күйреуін тездетті
- B) Қазақтардың халық болып қалыптасуын кешіктірді
- C) Ислам дінінің таралуына зиянын тигізді
- D) Орыс мемлекетінің бірігуіне жол ашты
- E) Көшпенді өмір салтының дамуын тездетті
- F) Ұлы Жібек жолын жандандырды
- G) Қалалық мәдениеттің дамуына кедергі келтірді
- H) Отырықшылық мәдениет тоқырады

22. Түркеш қағанатының билеушілерін табыңыз:

- A) Үшлік
- B) Шегу
- C) Тардуш
- D) Мұқан
- E) Қара Еске
- F) Қадыр-хан
- G) Сұлу
- H) Тұқарсан Құтшар

23. Сұлтандар тобынан шыққан, Сырым батырдың жақын серіктерінің бірі.

- A) Досалы
- B) Есім
- C) Айшуақ
- D) Баймағанбет
- E) Жантөре
- F) Нұралы
- G) Ералы
- H) Қаратай

24. Әскери коммунизм саясатының белгілері:

- A) Азық – түлік салғырты.
- B) Ақшалай салық.
- C) Тың және тыңайған жерлер игерілді.
- D) Сауда еркіндігі.
- E) Еңбек міндеткерлігі.
- F) Жерді жалға беру.
- G) Жекесаудаға тыйым салу.
- H) Азық – түлік салығы.

25. 1932-1933 жылы Сталинге, БК (б) II өлкелік комитетіне аштық, оның ауыр зардаптары туралы қазақ зиялылары жолдаған хаттар:

- A) «Үшеудің хаты»
- B) «Нәубет»
- C) А.Байтұрсыновтың хаты
- D) «Бесеудің хаты»
- E) С.Сейфуллиннің хаты
- F) «Ашық хат»
- G) «Ұжымдық хат»
- H) Т.Рысқұловтың хаты

26. Орта ғасырларда обсерваториялары болған Араб халифатының қалалары:

- A) Дамаск
- B) Медина
- C) Каир
- D) Бағдат
- E) Мекке
- F) Мерв
- G) Жидда
- H) Таиф

27. Қытай Халық Республикасы жарияланды:

- A) 31 желтоқсанда
- B) 11 қарашада
- C) 1 қазанда
- D) 1 желтоқсанда
- E) 1 тамызда
- F) 1 қаңтарда
- G) 1 қарашада
- H) 11 қазанда

28. 1975 жылы Финляндия астанасы Хельсинкиде «Еуропадағы қауіпсіздік пен ынтымақтасу туралы» Актін қабылдауға Еуропаның 33 мемлекетімен қатар қатысқан елдер:

- A) Мексика
- B) АҚШ
- C) Жапония
- D) Үндістан
- E) Қытай
- F) Египет
- G) Канада
- H) Бразилия

29. 1945 жылы Потсдам конференциясына қай мемлекеттердің басшылары

қатысты:

- A) Қытай
- B) АҚШ
- C) КСРО
- D) Ұлыбритания
- E) Италия
- F) Жапония
- G) Германия
- H) Франция

30. П. Эйлвиннің Чилиде президенттік сайлауда жеңіске жеткен жылы:

- A) 1984 ж.
- B) 1989 ж.
- C) 1988 ж.
- D) 1986 ж.
- E) 1983 ж.
- F) 1987 ж.
- G) 1985 ж.
- H) 1982 ж.

АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚ.

1. Конституциялық Кеңестің төрағасы мен мүшелерін тағайындайды:

- A) Парламенттің палаталары
- B) Сенат
- C) Президент
- D) Мәжіліс
- E) Үкімет

2. Конституциялық Кеңестің неше мүшесін Сенат төрағасы тағайындайды:

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

3. «Мемлекет», «Саясат», «Заңдар» деп аталатын диалогтарды жазған:

- A) Платон
- B) Сократ
- C) Зенон
- D) Цицерон
- E) Пифагор

4. Өз құзіреті шегінде адамның және азаматтың бұзылған құқықтары мен бостандықтарын қалпына келтіру жөнінде шаралар қабылдау өкілеттіліктері берілген лауазымды тұлға:

- A) Адам құқықтары жөніндегі уәкіл.
- B) Адам құқықтарын қорғаушы.
- C) Адам құқықтары жөніндегі консул.
- D) Адам құқықтары жөніндегі Президент кеңесшісі.
- E) Адам құқықтары жөніндегі министр.

5. Мемлекеттік басқару саласындағы қоғамдық қатынастарды реттейтін құқық саласы:

- A) Конституциялық құқық.
  - B) Әкімшілік құқық.
  - C) Жекеменшік құқық.
  - D) Азаматтық құқық.
  - E) Отбасы құқығы.
6. «Ақымақтарға оларды мақтайтындар көп зиян келтіреді» деген:
- A) Лао-цзы
  - B) Демокрит
  - C) Конфуций
  - D) Аристотель
  - E) Сократ
7. Басқару формасы теократиялық монархия болып табылатын мемлекет:
- A) Ватикан
  - B) Ұлыбритания
  - C) Жапония
  - D) Испания
  - E) Бельгия
8. Үзіліс жұмыс күні басталған соң:
- A) 2 сағаттан кейін беріледі.
  - B) 3 сағаттан кейін беріледі.
  - C) 4 сағаттан кейін беріледі.
  - D) 5 сағаттан кейін беріледі.
  - E) 6 сағаттан кейін беріледі.
9. Бір формация шегіндегі әлеуметтік өмірдің бірте-бірте өзгеруі:
- A) Әлеуметтік саясат
  - B) Әлеуметтік революция
  - C) Әлеуметтік эволюция
  - D) Қоғамдық прогресс
  - E) Қоғамдық регресс
10. Белгілі бір географиялық ортада (әкімшілік бірлікте, мемлекетте, елде, елдер тобында, өңірде) тұрып, әлеуметтік белсенді және жүйелі әрекет ете алатын, азаматтығы бар қоғам мүшелерінің жиынтығы:
- A) Ұлт.
  - B) Диаспора.
  - C) Автохтонды ұлт.
  - D) Этнос.
  - E) Халық.
11. Айналадағы дүниені тану туралы философиялық пән:
- A) Скептицизм.
  - B) Гносеология.
  - C) Гностицизм.
  - D) Оптимизм.
  - E) Агностицизм.
12. АҚШ Конституциясы қабылданды:
- A) 1783 жылы
  - B) 1785 жылы
  - C) 1786 жылы
  - D) 1787 жылы
  - E) 1789 жылы

13. Өндірілген өнімді сатудан түскен ақша сомасы:
- A) табыс
  - B) пайда
  - C) рента
  - D) пайыз
  - E) дивидент
14. Бәсекелесі жоқ тауарды нарыққа жалғыз жеткізуші болып табылатын және ол өз тауарларының бағасына әсер ете алатын нарықтық құрылым:
- A) картель
  - B) дуополия
  - C) олигополия
  - D) монополия
  - E) жетілмеген бәсекелестік.
15. Қазақстанда ұлттық тарих және халықтар бірлігі жылы деп жарияланды:
- A) 1995 жылы
  - B) 1996 жылы
  - C) 1997 жылы
  - D) 1998 жылы
  - E) 1999 жылы
16. Дүние жүзінде қанша елде федеративтік мемлекеттік құрылыс орын алған?
- A) 10 шақты
  - B) 20 шақты
  - C) 30 шақты
  - D) 40 шақты
  - E) 50 шақты
17. Саясатты «биліке қатынасу немесе билікті бөлісу жөнінде ықпал етуге ұмтылыс» деген әлеуметтанушы:
- A) О.Шпенглер
  - B) Т.Гоббс
  - C) И.Гердер
  - D) И.Гете
  - E) М.Вебер
18. Қазақ КСР Жоғарғы Кеңесінің 1990 жылғы сәуірдегі сессиясының ұйғарымымен қабылданған заң бойынша тағайындалған қызмет:
- A) Қазақстан Республикасының Премьер-министрі
  - B) Қазақ КСР-і Президенті
  - C) Қазақ КСР-і Жоғарғы Кеңесінің төрағасы
  - D) Қазақстан Республикасының Бас прокуроры
  - E) Қазақ КСР-і Қарулы күштерінің министрі
19. 2011 жылы Қазақстанда тіркелген саяси партиялардың саны:
- A) 6
  - B) 9
  - C) 11
  - D) 13
  - E) 16
20. Төменде берілген жағдайлардың қайсысында некелесуге тыйым салынбайды.
- A) Неке тұруға тілек білдіргендердің бірі өзге азаматпен некеде тұрса.
  - B) Неке тұруға тілек білдіргендердің бірінің әрекет қабілеттілігі болмаса.

- C) Неке тұруға тілек білдіргендердің жасы 18 болса.
- D) Неке тұруға тілек білдіргендердің туыс болса
- E) Неке тұруға тілек білдіргендердің бірі жүйке ауруына ұшыраса.

21. Протестанттықтың ағымдарына жатады:

- A) несториан
- B) янсенизм
- C) интегризм
- D) кальвинизм
- E) галликанизм
- F) пиетизм
- G) анабаптизм
- H) традиционализм

22. Марк Туллий Цицеронның трактаттарына жатады:

- A) «Афиналық полития»
- B) «Никомах этикасы»
- C) «Мемлекет туралы»
- D) «Билеуші»
- E) «Саясат»
- F) «Заң туралы»
- G) «Құдай қаласы туралы»
- H) «Кұлшылық»

23. Постиндустриалды мемлекеттер қатарына жатады:

- A) Ресей
- B) Қытай
- C) АҚШ
- D) Үндістан
- E) Қазақстан
- F) Жапония
- G) Бразилия
- H) Аргентина

24. 2007жылы Нұр Отан партиясының құрамына қосылған партиялар.

- A) «Қазақстан Компартиясы»
- B) «Асар»
- C) «Руханият»
- D) «Ауыл»
- E) «Азаматтық»
- F) «Азат»
- G) «Ақжол»
- H) «Әділет»

25. Нұсқалардың қайсысы демократияның саяси теорияларына жатпайды:

- A) тікелей теория
- B) либералды теория
- C) элитарлық теория
- D) волонтаристік теория
- E) плюрализм теориясы
- F) партиципаторлық теория
- G) Марксистік теория
- H) бихевиоризм теориясы

26. Құлиеленушілік мемлекеттерге жатады:

- A) Урарту
  - B) Түрік қағанаты
  - C) Киев Русі
  - D) Ұлы Карл империясы
  - E) Рим империясы
  - F) АҚШ
  - G) Париж коммунасы
  - H) Нидерланды
27. Әлеметтану теориясына күшті ықпал еткен философия бағыттары:
- A) гностицизм
  - B) скептицизм
  - C) неопозитивизм
  - D) феноменология
  - E) рационализм
  - F) структурализм
  - G) агностицизм
  - H) волюнтаризм
28. О.Сүлейменовтың бастамасымен құрылған қозғалыс:
- A) «Азат»
  - B) «Бірлік»
  - C) «Желтоқсан»
  - D) «Арал»
  - E) «Азамат»
  - F) «Невада –Семей»
  - G) «Поколение»
  - H) «Лад»
29. Тұлғаның әлеуметтік мінез– құлқының өздігінен реттелуінің диспозициялық теориясын жасап, ұсынған:
- A) Т.Знанецкий
  - B) Р.Минтон
  - C) Дж.Мид
  - D) Р.Мертон
  - E) Ф.Гизо
  - F) Ч.Кули
  - G) Ч.Томас
  - H) О.Тьерри
30. Дүниетаным деңгейлеріне жатады:
- A) ғылыми
  - B) тұрмыстық
  - C) гуманитарлық
  - D) антропогендік
  - E) өмірлік-практикалық
  - F) техникалық
  - G) теориялық
  - H) табиғи

ТІЛ МЕН ӘДЕБИЕТ

1. Деректі зат есімі бар тіркесті анықтаңыз.

- A) Адамгершілік қасиет.
B) Ауыр мінез.
C) Қуаныш сезімі.
D) Ағаш отырғызу.
E) Қастандық жасау.
2. Қатыстық сын есімді қатарды көрсетіңіз.
A) Борышқа әділ болу – ұлы іс.
B) Жасы үлкенді қадірлесе, құт болар.
C) Өнегелі болса – бала көрікті.
D) Тоқ адамға семіз еттің де дәмі білінбес.
E) Асқан сұлулықтан аз ғана бақыт артық.
3. Қай сөйлемде үстеу барын белгілеңіз.
A) Анасын сүйгеннің баласын сүй.
B) Тәуекелдің кемесі суға батпас.
C) Жомарт бергенін айтпас.
D) Жолаушыны сусындатпай тұрып, бұйымтайын сұрама.
E) Әрең дегенде ауылдың шетіне келіп тоқтадық.
4. Септелетін есімдікті көрсетіңіз.
A) Осы.
B) Еш.
C) Бүкіл.
D) Ешқандай.
E) Әлдеқалай.
5. Есімшеден жасалған анықтауышты көрсетіңіз.
A) Еріншек егіншіден елгезек масақшы озады.
B) Ой жетпейтін жер болмайды.
C) Үлкен пышақ ұялғанынан өтеді.
D) Сараңның қолы қалтырауық.
E) Екі жүргінші тауға қарай келе жатыр.
6. Хабарлы сөйлемді ажыратыңыз.
A) Біз еліміз үшін еңбек етпесек, кімбіз
B) Қазақ атауы мәңгілік болсын
C) Шынымен солай ма екен
D) Біз намысшыл халықпыз
E) Бұл ұсынысты ойланып көремісің
7. Тура толықтауышты көрсетіңіз
A) Мұхтар балаға қарады.
B) Арманға ел сенеді.
C) Гүлнар өзі туралы айтты.
D) Аққу ұясын кез келген көлдерге салмайды.
E) Тау тасымен көрікті.
8. Ресми іс-қағаздары стиліне жататын қатарды көрсетіңіз:
A) Кесілген шарт бойынша сіздерге есепшот жібереміз.
B) Ауыл шаруашылығы дақылдары дәндерінің химиялық құрамы күрделі.
C) Кең-байтақ жерді алып жатқан үш жүзден құралған елміз.
D) Осы кезде адыр басына нұрын шаша күн шеті көрінді.
E) Ол осы төбеге шыққалы едәуір мезгіл өтті.
9. Тыныс белгісі қойылмаған сөйлемді көрсетіңіз.

- А) Тек не бұйырсаң да, тезінен бұйырғайсың.
 В) Ол тіпті көшелі кісі боп қапты.
 С) Дегенмен, мен жаңылмаппын.
 Д) Ал ол өзінің келешегіне күлімсірей қарайды.
 Е) Бұл шынында да Нартай біле бермейтін жаңалық еді.
10. Тырнақшаға алынатын сөзі бар қатарды белгілеңіз.
 А) Атандым Балуан Шолақ бала күннен,
 Ту ұстап, ерлік етіп, тұлпар мінген.
 В) Жағалап Қара Ертісті Естай ақын,
 Деп салған Жайқоңыр деп әннің аты.
 С) Бірі апа, бірі сіңлі – Құсни, Қорлан,
 Екеуі туған екен бір анадан.
 Д) Баласы Қожағұлдың Біржан салмын,
 Адамға зияным жоқ жүрген жанмын.
 Е) Кеңескен білім өседі,
 Кеңеспеген білім өшеді.
11. Ұлтан құл қай батырлық жырдың кейіпкері екенін табыңыз.
 А) «Қобыланды батыр».
 В) «Көроғлы».
 С) «Орақ-Мамай».
 Д) «Қарасай, Қазы».
 Е) «Алпамыс батыр».
12. Ғ.Мүсіреповтің пьесасын белгілеңіз.
 А) "Жалғыз ағаш орман емес".
 В) "Рабиға".
 С) "Бесеудің хаты".
 Д) "Шекарада".
 Е) "Қыз Жібек".
13. Әбіш Кекілбайдың «Шыңырау» повесінің негізгі кейіпкерін атаңыз.
 А) Байсал.
 В) Теңсел.
 С) Ерік.
 Д) Еңсеп.
 Е) Есіл.
14. 1936,1938,1939 жылдары қатарынан үш ірі орденмен наградталған ақынды белгілеңіз.
 А) Ж.Жабаев.
 В) Ғ.Мұстафин.
 С) Ғ.Мүсірепов.
 Д) М.Әуезов.
 Е) С.Мұқанов.
15. Көбіне публицистикалық стильде еңбектенген қаламгерді табыңыз.
 А) С.Ерубаев.
 В) И.Байзақов.
 С) А.Байтұрсынов.
 Д) Б.Бұлқышев.
 Е) М.Әуезов.
16. ...Әз тұтуға,
 Сыйласуға

Қалмады жан бір татыр (Абай).

Осындағы "әз тұтуға" деген сөздің мән-мағынасын белгілеңіз.

- A) Сиынуға деген мағынаны білдіреді.
- B) Сынауға деген ойды көрсетеді.
- C) Көндігу деген мәнде айтылған.
- D) Сөз ұғуға деген мағынада жұмсалған.
- E) Қадірлеуге деген ұғымды ашады.

17. "Батыр Баян" поэмасында қай ханның аты көп аталатынын белгілеңіз.

- A) Жәңгір хан.
- B) Қасым хан.
- C) Әбілхайыр хан.
- D) Абылай хан.
- E) Тәуке хан.

18. Алтынсариннің үнемі хат жазысып, пікірлесіп отыратын досын табыңыз.

- A) Ф.М.Достоевский.
- B) В.В.Катаринский.
- C) А.А.Мазохин.
- D) В.В.Григорьев.
- E) Н.И.Ильминский.

19. Ы.Сандыбайұлының ару қыздың сұлу сипатын аса нанымды етіп бейнелеп берген өлеңін көрсетіңіз.

- A) «Қалдырған».
- B) «Жаңғызтау».
- C) «Арарай».
- D) «Алай көк».
- E) «Қарақат көз».

20. С.Торайғыровтың бір шығармасындағы қай қызды жынданған деп, соққыға жығып, басын тесіп өлтіретінін табыңыз.

- A) Күлтай.
- B) Гүлхашима.
- C) Қамар.
- D) Жамал.
- E) Ғайша.

21. Қос сөзді табыңыз:

- A) Қазақ халқының ою-өрнегінің алғашқы негізі – «мүйіз» оюы.
- B) Үй-үйді жағалап айтшылаған адамдар құрбандыққа шалынған малдың етінен ауыз тиеді.
- C) Атамның маған көңілі онша болмады-ау деймін, келесі күні тағы да алды қасына.
- D) – Әже, әжетай, бармай-ақ қойшы.
- E) Бейбітшілік пен Келісім сарайы– сәулет өнерінің ерекше туындысы.
- F) Құрбандыққа шалынған малдың етінің бір бөлігі туған-туысқан, жақын жолдас пен көршілерге дәм татқызу үшін асылады.
- G) Біздің елдің конституциясы 1995 жылы тамыздың 30-ында қабылданды.
- H) Ақ тұңғиық – көпжылдық су өсімдігі.

22. Басыңқысы ортақ етістен жасалған сөз тіркесін көрсетіңіз:

- A) Телефон арқылы сөйлесті.
- B) Сабағын оқыт.

- C) Марат киінді.
- D) Машинаны жөндесті.
- E) Әрең айырылысты.
- F) Шөп орылды.
- G) Тапсырманы жаздыр.
- H) Төсек жиналды.

23. Бұйрықты сөйлемді көрсетіңіз:

- A) Туған күн қандай жақсы
- B) Оның бағасы 3000 теңге
- C) Сен де маған аяқкиімді сат
- D) Балақай, мына аяқкиім әдемі ме
- E) Сен гүл ал. Мен торт алайын
- F) Онда маған екі дана иіссабын, бір қорап ұнтақ беріңізші
- G) Сені Жаңа жылыңмен құттықтаймын
- H) Дүкенде не бар

24. Мінездеменің ережесін анықтаңыз:

- A) Сенім білдірушінің өз атынан өкілдік ету үшін екінші тұлғаға берген жазбаша уәкілдігі.
- B) Телеграф (телетайп) арқылы берілетін жедел сипатты құжат.
- C) Белгілі бір ұжымнан адамды өмірбаяндық, біліктілік, кәсіптік, адамшылық тұрғыда жазбаша сипаттайтын құжат.
- D) Тұлғаның өз борышы үшін жерді, ғимаратты немесе оған тиесілі басқа бір мүлікті, кепілге салуға келіскендігін қуаттайтын және борыш қайтарылмаған жағдайда несиегерге кепілге салынған мүлікті иелену құқығын беретін заңды құжат.
- E) Белгілі бір тұлғаның өмірбаяны, білімі, мамандығы, кәсіптік шеберлігі, біліктілігі, икемділігі жайлы нақты, қысқа мәлімет беретін іс қағазының бір түрі.
- F) Адамның өзге адамға білдіретін қалауы, көмек сұрауы.
- G) Бірдеңе туралы хабарлау мақсатында газетке, журналға, басылған немесе бір жерге ілініп қойылған мәтін.
- H) Мемлекеттік органның, ұйымның, лауазымды тұлғаның немесе азаматтың бір мәселені шешуді өкілетті органнан не тұлғадан ресми түрде сұрауы немесе ол жөнінде ұсынысы.

25. Ғылыми стильде жазылған сөйлемдерді анықтаңыз:

- A) Жәкіш қып-қызыл боп кетті.
- B) Мен, Асанов Үсен, бұдан былай сабақтан кешікпеуге сөз беремін.
- C) Заттың атауын білдіретін сөзді зат есім дейді.
- D) Кеше сабаққа бардың ба? Үйге қандай тапсырма берді?
- E) Жауындату ауылшаруашылық дақылдарын суарудың бір әдісі.
- F) Емен ұзақ жылдар бойы өседі. Ол 150-200 жылға дейін созылады.
- G) Ақ қасқыр айналып жіберіп, ағызып келіп алдына түсті.
- H) Ауруханаға бару үшін мені сабақтан босатуыңызды сұраймын.

26. Тұрмыс-салт жырларын табыңыз:

- A) Аңшылық кәсіпке байланысты туған жырлар
- B) Наурыз жырлары
- C) Жаңылтпаштар
- D) Жұмбақтар

- Е) Лиро-эпостық жырлар
F) Батырлар жыры
G) Мақал-мәтелдер
H) Төрт түлік малға байланысты туған өлең-жырлар
27. Орыс зерттеушісі Е.А. Александров Мұсабай ақыннан «Қыз Жібек» жырын тұңғыш рет жазып алған жыл:
- A) 1881
B) 1888
C) 1885
D) 1880
E) 1886
F) 1889
G) 1883
H) 1890
28. Бұқар жырау қай батырдың өлімін Абылай ханға естірткенін анықтаңыз:
- A) Қабанбай батыр
B) Исатай батыр
C) Саурық батыр
D) Бөгенбай батыр
E) Райымбек батыр
F) Наурызбай батыр
G) Қарасай батыр
H) Сұраншы батыр
29. Метафораны табыңыз:
- A) Дәулет–қызық, бала – бал
B) Қар – аппақ, бүркіт – қара, түлкі –қызыл
C) Жоғарғы ерні көк тіреп
D) Қызғалдақтай қызық өмір
E) Асау жүрек аяғын шалыс басқан
F) Піскен алма секілді тәтті қызды
G) Сұлу жүз, жұқа ерін
H) Жер күлімдер өзіне беріп шырай
30. Абайдың Пушкин шығармаларын ұзақ оқып, зерттеп, оны аударумен көбірек шұғылданған жылды белгілеңіз:
- A) 1886 жыл
B) 1887 жыл
C) 1884 жыл
D) 1895 жыл
E) 1888 жыл
F) 1900 жыл
G) 1890 жыл
H) 1889 жыл

АҒЫЛШЫН ТІЛІ

1. Дұрыс жазылған сөзді табыңыз.
- A) interesteng
B) tasty
C) clasic
D) romantik

- E) graet
2. "Gentle"сөзінің антонимы:
- A) Educated.
  - B) Polite.
  - C) Soft.
  - D) Cruel.
  - E) Strong.
3. Сөйлемді толықтырыңыз. ... *is the place where we live.*
- A) home
  - B) school
  - C) theatre
  - D) club
  - E) cinema
4. Мақалды аяқтаңыз: *There is no time...*
- A) ... by his friends.
  - B) ... and quick to perform.
  - C) ... before pleasure.
  - D) ... what you can do today.
  - E) ... like the present.
5. Зат есімнің тәуелденуі. *Балалардың бөлмесі үлкен.*
- A) The children's room are big.
  - B) The children's room was big.
  - C) The childrens' room is big.
  - D) The children's room is big.
  - E) The children's room were big.
6. Дұрыс артикльді таңдаңыз: *We often go to ... river in summer.*
- A) the
  - B) –
  - C) in
  - D) an
  - E) a
7. Предлогтың дұрыс вариантын көрсетіңіз.
What are the advantages ... having a car?
- A) in.
  - B) from.
  - C) at.
  - D) on.
  - E) of.
8. Берілген сөзбен үйлесетін сөз: *rain*
- A) coat
  - B) cloth
  - C) suit
  - D) jacket
  - E) blouse
9. Сан есімнің дұрыс нұсқасын көрсетіңіз: «2006»
- A) Two thousand and six
  - B) Two hundred and six
  - C) Two zero six six
  - D) Twenty and six

- E) Two thousand
10. Берілген саннан реттік сан есім жасаңыз: «100»
- A) the hundredth
  - B) the hundridith
  - C) the hundreh
  - D) the hunderedth
  - E) the hundrith
11. Сөйлемді толықтырыңыз: *The man is ... the woman.*
- A) tall
  - B) taller
  - C) as tall as
  - D) the taller
  - E) tallest
12. Сәйкес есімдікті таңдаңыз.
This school is for children...first language is Kazakh.
- A) whose
  - B) whom
  - C) where
  - D) what
  - E) who
13. Артық сөз табыңыз:
- A) Manager
  - B) Corner
  - C) Singer
  - D) Farmer
  - E) Dancer
14. Берілген зат есімдерден көпше түрін жасаңыз.
A cup, a loaf, sand.
- A) Cups, loafes, sand.
  - B) Cups, loafes, sands.
  - C) Cups, loafes, sand.
  - D) Cups, loaves, sandes.
  - E) Cups, loaves, sand.
15. Сөйлем мағынасына сәйкес үстеу қойыңыз:
I... go to the cinema with my brother
- A) earlier
  - B) happiness
  - C) quick
  - D) often
  - E) slow
16. Сөйлемге жалпы сұрақ қойыңыз: *She had bought all the things for dinner.*
- A) Had she bought all the things for dinner?
  - B) Has she bought all the things for dinner?
  - C) Will she buy all the things for dinner?
  - D) Does she buy all the things for dinner?
  - E) Did she buy all the things for dinner?
17. Есімше өткен шақта тұрған сөйлемді табыңыз (Participle 2):
- A) He sat in an armchair watching TV.
  - B) My family are watching TV now.

- C) Looking out of the window I saw my brother.
- D) My little brother has broken his favourite cap.
- E) A broken cup lays on the floor.

18. Дұрыс нұсқасы: ...*a restaurant in this hotel? I'm afraid not.*

- A) there is
- B) is there
- C) there aren't
- D) there isn't
- E) are there

19. Герундий-ге тән қасиеттер:

- A) етістік пен сын есім
- B) сын есім мен үстеу
- C) зат есім мен етістік
- D) есімдік пен зат есім
- E) үстеу мен есімдік

20. Мәтінді оқып, тапсырманы орындаңыз:

People from Europe began to settle in America many years ago. The first colonists landed in the South of the USA in the late sixteenth century. They called the place Virginia. But these people did not like living there and they went back to England. The first colonists who stayed in Virginia founded the settlement of Jamestown.

In the 1620s and 1630s leaders of the religious groups from England established new colonies in what they called New England. These settlers came with their wives and children and to make a new better life for themselves.

Soon colonists from almost all the countries of Europe began to make their homes in the New World. By 1790 after the War of Independence, four million colonists lived in the USA. Only half of them spoke the English language.

Мәтінге тақырып таңдаңыз:

- A) Colonists in Virginia.
- B) New England.
- C) Citizens of Jamestown.
- D) From the history of America.
- E) America and Europe.

21. Дұрыс нұсқасын белгілеңіз: *Marat ... his bike.*

- A) fell under
- B) fell into
- C) fell behind
- D) fell over
- E) fell up
- F) fell off
- G) fell in
- H) fell out

22. Етістіктен жасалған сын есімді табыңыз:

- A) Sunny
- B) Different
- C) Cultural
- D) Hopeless
- E) Effective
- F) Comparative

G) Talkative

H) Cloudy

23. «*To look for*» фразалық етістіктің аудармасының дұрыс нұсқасын таңдаңыз:

A) Қайтып келу

B) Іздеу

C) Кездейсоқ кездесу

D) Күту

E) Қамқор болу

F) Біреумен бару

G) Зерттеу

H) Тауып алу

24. Тиісті артикльдерді қойыңыз: ... *Pacific is the largest ocean in ... world.*

A) The, the

B) A, a

C) -, -

D) The, -

E) -, the

F) A, the

G) -, a

H) The, a

25. Предлогты қойыңыз: *I have no reason ... telling the lie.*

A) at

B) after

C) in

D) from

E) over

F) on

G) for

H) since

26. Есептік сан есімі бар сөйлемді табыңыз:

A) He has done one third of his report.

B) Thousands of people were ready to leave this place.

C) He was the first to come and the last to go.

D) My watch is ten minutes fast.

E) I was born on the ninth of November.

F) Today is the fifteenth of August.

G) We live in the flat number ten.

H) I'll let you have it for a hundred times.

27. Есімдіктің дұрыс нұсқасын көрсетіңіз: *She is younger than...*

A) me

B) him

C) I

D) our

E) its

F) her

G) who

H) mine

28. Participle II-де тұрған сөзді анықтаңыз:

- A) broken
- B) interesting
- C) wooden
- D) interested
- E) fascinating
- F) speaking
- G) broking
- H) fired

29. Мәтінді оқып, сұраққа жауап беріңіз:

After a War of Independence, the USA needed a capital city. It was difficult to choose it because different cities in different parts of the country wanted to be the nation's capital. In the end it was decided to build a new city. In 1791 George Washington, the first president, chose the place where the city now stands. He thought it was a good place because the Potomac River was large enough for ships to come as far as the site of the city. The land round the city was called the District of Columbia, after Christopher Columbus; and the city on it was named Washington, in honour of the country's first president.

What is the title of the story?

- A) Different cities of America.
- B) The sites of America
- C) The discovery of America.
- D) The history of the capital.
- E) The Potomac River.
- F) The biography of the first president.
- G) The War of Independence.
- H) Different Districts of America.

30. Сөйлемге сұрақ қойыңыз: *They used to live not far from the village.*

- A) Where did they use to live?
- B) Did they use to live not far from the village?
- C) Do they use to live not far from the village?
- D) Died they udes to lived not far from the village?
- E) Where did they used to live?
- F) Did they used to live not far from the village?
- G) Where used they did live?
- H) Where used they live?